

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 10 (2453) 1997 KOVAS-MARCH 4

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA — \$1

Atgimimą stiprinant

Tikinčioji Lietuva nepalūžo po Kražių skerdynių bizūnais, po šimtmetine vargdienius slegiančia caristinio rusinimo danga; nepasidavė ateistinės sistemos melo ir vilionių apgavystėms.

TOKIA ji, nepalūžusi ir jau laisva, šiandien stovi prie 2000 metų krikščionybės sukakties slenksčio kartu su kitomis tautomis, einančiomis anuomet nurodytu Dievo Žodžio keliu. Tai nelengvas kelias, bet kiekvienas žingsnis, žengtas pirmyn, tampa džiaugsmu, nebesiribojančiu kasdienybės normomis. Nėra abejonės, kad žmogus, stropiai laikydamasis krypties, stengdamasis žengti ir nepasilikti, gali pavargti. Užtat tos didžiosios sukakties belaukiant, tikinčiųjų bendruomenės kviečia visus dvasiniam atsinaujinimui, sustiprėjimui. Numatyta plati programa. Ji jau pradėta vykdyti — prieinama ir jauniems, ir seniems. Viskas puiku, tik reikėtų nepamiršti, kad tos dvasinės gėrybės skiriasi nuo kitų gėrybių savo esme ir išvaizda. Jų negalima kaip iš parduotuvių krepšeliuose parsinešti namo. Jos atsiranda tik patikimai aktyviai dalyvaujant „gamybos“ procese. Stebėjimo iš šalies čia neužtenka. Todėl ir paskaitų bei pamokslų mintys lengvai prausys pro šalį tam, kuris dvasinio atsinaujinimo būryje neras savęs, neprisitaikys sau tai, ko jam labiausiai reikia, nemėgins atskirti trūkumo nuo netaisytinų dalykų. Kilnios pastangos gali pavirsti tik atliktą formą, jei neužteks išgyvenimo, esminės įžvalgos į tą didžiulę minias apimantį kvietimą. Joks sujudimas neatneš laukiamų vaisių, jei į jį nebus tinkamai pažiūrėta.

JAU SU Lietuvos laisvėjimo pradžia sklido šūkliai apie tautos atgimimą, dvasinį atsinaujinimą. Atgavus nepriklausomybę, skubiai buvo atstatomos sovietmečiu suniokotos, apgriautos ir įkniekintos šventovės. Ėmė dygti kryžiai ir paminklai. Švenčių progomis su savo vėliavomis laisvai ir iškilmingai žygiavo kariai, policijos daliniai, įvairios organizacijos bei tikinčiųjų grupės. Visa ta išorė skelbė priespaudos žlugimą — duok, Dieve, jau visiems laikams. Ir, rodos, nieko nebestigo — stiprinki nepriklausomybę, kurki naują gyvenimą, dirbk sau ir tėvynei. Deja, gana greitai plačioje visuomenėje išryškėjo iš vienos pusės sovietmečio sužalotas žmogus, iš kitos pusės — iškreiptoje laisvės sampratoje vakarietišku menkybių aistringas graibistymas. Toje sujauktyje steigėsi ir šakojosi pogrindžio grupės, įvairiais būdais grobstė „niekieno“ turtą, lindo į bankus, geruolių ir piktuolių švaisčiai su kyšiais ir grasinimais. Daugelis jų netikėjo Lietuvos nepriklausomybe, palaikė senus ryšius su didžiuoju kaimynu, jautėsi stiprūs, turtingi ir įtakingi. Atgimimo sąvoka dažnam tapo dykumų mirazais. Kai kurie, pateisindami skelbtus atgimimo šūkius, patį atgimimą tapatino su nepriklausomybe. Deja, tai netikras pinigas. O laikas būtų į tautos atgimimą pažiūrėti iš esmės ir pradėti veikti, kad pagaliau dingtų „antroji valdžia“, jos tvarkomi nusikaltėliai, kad nyktų girtavimas, nesąžiningumas, kitos blogybės ir menkystės. Priešsukaktuvinis krikščionybės trimetis yra pats geriausias laikas plaktiesni ir vieningesni mastu pradrinti tautą ryžtis tikrajam dvasiniam atgimimui. Nevertėtų dairytis ir klausyti, kas tai turėtų daryti. Atsakomybė vienoda — geriausias būdas kiekvienam nuo savęs pradėti. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

ŠAS plėtra kainuos

Kanados išlaidos gynybai smarkiai padidės, kada Šiaurės Atlanto sąjunga (ŠAS) priims naujas nare. JAV prezidento B. Clintono administracija paskelbė, kad kainuos tarp \$27 ir 35 bln. JAV dolerių įjungti Rytų Europos kraštus tarp 1997 ir 2009 m. Naujieji nariai, kurių priėmimas į ŠAS bus sprendžiamas viršūnių susitikime Madride liepos mėn., turės sumokėti 35% prisijungimo išlaidų. JAV pasiims 15% finansinės naštos, o kitos narės, įskaitant Kanadą, dalinsis likusiais 50%. Atrodo, kad Kanadai teks mokėti 6%, t.y. tarp \$45 ir 59 mln. Kan. dol. kasmet per 12 metų.

Kanados biudžetė gynybai skirta \$9.9 bln. 1997-1998 metais, tik \$145.3 mln. ŠAS reikalams, t.y. \$6 milijonais mažiau negu praitais metais. JAV pranešime numatytos trys išlaidų kategorijos: \$10 - \$13 bln. JAV dol. naujų karių karinių pajėgų pertvarkymui, kurį pačios apmokėtų; \$8 - \$10 bln. dabartinių ŠAS karių sąjunginių pajėgų perkėlimui į naujų karių teritoriją krizės atveju; \$9 - \$10 bln. naujų ir dabartinių valstybių pajėgų veiklos suderinimui (apie trečdali sumokėtų naujai stojančios valstybės).

Vienuolika valstybių yra padavusios narystės prašymus -

Albanija, Čekija, Estija, Makedonija, Vengrija, Latvija, Lietuva, Lenkija, Rumunija, Moldavija ir Slovėnija. Manoma, kad Madride bus priimtos tik Lenkija, Vengrija ir Čekija. Kanados ministras pirmininkas Jean Chretien vasario mėn. pareiškė, kad turėtų būti priimtos ir Rumunija, Slovėnija bei Slovakija.

Ministeris pirm. Jean Chretien liberalų partijos susirinkime, jau užsidedęs priešrinkiminiu entuziazmu, priminė, kad liberalams laimėjus rinkimus, deficitas buvo sumažintas nuo \$42 bln. iki \$19 bln. dolerių. Atrodo, kad ateinančiais metais pirmą kartą per 28 metus Kanadai nereikės užsienio rinkose skolintis \$600 bln. skolos palūkanoms sumokėti. Jis neketina rinkėjams žadėti, kad bus sumažinti mokesčiai, kai taip siūlo daryti reformų ir konservatorių partijos. Jo nuomone, žemi palūkanų nuosimčiai morgiaiams leidžia kanadiečiams daug sutaupti. Šiais metais Kanada turės žemiausią deficitą tarp visų „Group of Seven“ didžiųjų valstybių.

Kanadiečių taikos palaikymo misijos ateitis Haicido respublikoje yra neaiški. Lengvosios artilerijos pulko užduotis yra (Nukelta į 2-ą psl.)

Aukščiausioji taryba 1991 metų kovo 11 dieną balsuoja už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Šis nutarimas tapo Vasario 16-tosios atgaivinimu bei tėsiniu. Iš leidinio „Lietuva 1994.01.13“

Laikai keičiasi, o mes?...

Atėjo laikas pertvarkyti organizacinę išeivijos veiklą prisitaikant prie naujų poreikių

VYTAUTAS BIELIAUSKAS,
Cincinnati, Ohio

Istorija domėtis, ją skaityti, nagrinėti ir iš jos mokytis yra naudinga ir reikalinga. Bet tai padaryti yra daug sunkiau, kai tenka dalyvauti pirmoje eilėje ne istorijos studijavime, bet jos pačios raidoje.

Tokiais istorijos raidos dalyviais esame tapę ir mes išeivijoje, nes jau devinti metai esame įsijungę į galvotrukčius žengiančią Lietuvos istoriją. Mes matome, kaip laikai keičiasi, ir gal net galvojame, kad ir mes su jais keičiamės, bet ar tai tikrai vyksta, mes patys gal net nematome.

Ivykiams sparčiai žengiant priekin, ne vienas tenka pergventi tam tikrą nesaugumą, ir dėl to, net nejučiomis tą nesaugumo jausmą besistengdami mažinti, ne vienas pradeda stabdyti istorijos dinamiškumą, tarsi norėdami pasilikti dabartyje, kuri teikia tam tikrą pastovumo jausmą.

Deja, toks „pastovumo jausmas“ yra tik iliuzija, į kurią patekus, prarandama tikrovė ir dabartis. O apie ateitį, tokioje nuotaikoje gyvenant, nėra ką net kalbėti. Neužmirškime, kad Lietuvai atgavus nepriklausomybę, daugelis mūsų svajojome apie gražią savo tėvynės praeitį, apdainuotą ir aprašytą Maiorinio, Brazdžionio, Bradūno, ir tikėjomes tokią Lietuvą vėl atstatyti. Reikėjo kelerių metų, kol pamažu pradėjom susitaikyti su tikrove ir pastebėti, kad laikai pasikeitė ir kad Lietuva yra pasikeitusi: ji dabar kitokia negu mes ją savo prisiminimuose išlaikėm, ir liks kitokia.

Priešus šį faktą, dabar mums teks priimti dabartinę Lietuvą tokią, kokia ji yra, nesistengiant ją vertinti savo patirties normomis. Pasikeitė ten ir laikai ir žmonės, ir tai nereiškia, kad viskas blogai ar gal ne taip gerai, kaip mes norėtume. Lietuva, dabar atgimdama, dar daug keisis, stiprės ir augs. Ji pamažu jau pradeda apsisvalyti nuo komunizmo taršalų, per vargus bei skausmus pasiekė normalų gyvenimą. Tuo daugelis gerų žmonių ten tiki; prie to tikėjimo reikia ir mums, užsienio lietuviams, prisijungti.

LAIKAI KEIČIASI IR UŽSIENYJE

Bet kyla klausimas, ar mes esame pasiruošę tai priimti? Čia noriu pažvelgti į mūsų, išeivijos, gyvenančios užsienyje, būklę, į mūsų sugebėjimą eiti su

laiku ar norą „laikrodžius stabdyti“. Čia noriu pagvildinti mūsų organizacijos išeivijoje, jų sąryšį su dabartimi ir ateitimi. Savo svarstymo pagrinduose noriu pažvelgti į mūsų Bendruomenių būklę.

A. a. prel. Mykolas Krupavičius, kurdamas 1946-1949 m. Lietuvių bendruomenę pareiškė: „Bendruomenė buvo sukurta lietuvybei išlaikyti“. Jis skelbė: „Lietuvybė, kurią mes norime išlaikyti, yra ne kas kita, kaip tautinė kultūra su jos vertybėmis — kalba, papročiais, ir kūryba... Tai plati sritis ir didelis darbas. PLB turi įtraukti visame pasaulyje gyvenančius lietuvių ir tautinių vertybių saugojimą ir į tautinės kultūros kūrimo darbą“. (Prel. Krupavičius Lietuvių bendruomenę suprato kaip Pasaulio lietuvių bendruomenę, kurios tikslas — koordinuoti visuose kraštuose esančių lietuviškų organizacijų darbus. JAV jis iš pradžių atskiros LB neplanavo, nes manė, kad tą darbą siūlėsi atlikti ALTA).

Kol Lietuva buvo okupuota, Lietuvių bendruomenė turėjo būti nepartinė; ji turėjo tapti tėvyne visiems už Lietuvos ribų gyvenantiems lietuviams. Jai net nebuvo reikalo turėti narių sąrašų ar nario mokesčių. Kiekvienas užsienyje gyvenęs lietuvis, kur jis ar ji bebūtų, automatiškai tapo tos šalies, kurioje gyveno, Bendruomenės nariu.

Tuo metu buvo susitarta, kad Amerikoje politikai atstovaus VLIKas, šalpai — BALFas, lietuvių organizacijoms ALTA, o PLB rūpintis lietuvių kultūra, kūryba, švietimu ir apskritai lietuvybe.

Laikui bėgant ši organizacinė struktūra keitėsi: ALTAi nepavykus susitarti su naujaisiais ateiviais, buvo įsteigta JAV LB su savo apygardomis ir apylinkėmis; VLIKui rodant mažai iniciatyvos politinėje Amerikos srityje, JAV LB pamažu įsijungė į krašto politiką, norėdama paveikti JAV senatorius ir kongreso narius Lietuvos nepriklausomybės atstatymo reikaluose. Tai sukėlė tam tikrą trintį su VLIKu, bet galų gale toks JAV LB darbo praplėtimas išėjo į gera. Ir dabar yra jau visų priimtas faktas, kad JAV LB turi naudoti savo įtaką į JAV politikus, siekiant padėti atgimstančiai Lietuvai.

Panašūs pasikeitimai įvyko ir kituose kraštuose: ten irgi įsteigė Bendruomenės, kurios tvirtai dirbo kultūrinėje srityje, bet taip pat, ypač kai Lietuva stengėsi atstatyti savo nepriklausomybę, visur stengėsi paveikti teigiamai kraštų politikus Lietuvos naudai.

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

PLB, laikydamasi savo konstitucijos, visuomet stengėsi derinti visų kraštų Bendruomenių darbą, vienoms padėdama, kitas paskatindama, o iš trečių pati gaudama pagalbą. Bene labiausiai PLB veidas išryškėjo Lietuvos atgimimui sujudėjus.

1988 m. PLB valdybos pirmininkas dalyvavo Lietuvoje pirmajame Sąjūdžio seime ir pasveikino seimą 19 kraštų Lietuvių bendruomenių vardu. Po to PLB paskatino visų kraštų Bendruomenes ir kitas organizacijas jungtis į Lietuvos laisvinimo darbą. Tai buvo padaryta. Visa išeivija pajudėjo; buvo siunčiama įvairi pagalba Lietuvai. Visa tai pradžioje tvarkė PLB, bet vėliau tai nebuvo įmanoma tęsti, nes PLB neturėjo tam nei štabo, nei lėšų. Ir taip pamažu įvairūs kraštai pradėjo sueti į sąlytį su Lietuva patys ir tik pranešdavo PLB, ką jie daro.

Tiesa, Lietuvai atgavus nepriklausomybę iškilo klausimas, ką daryti su pačiu PLB vardu. Kol Lietuva buvo okupuota, PLB buvo pasišovusi atstovauti visiems „laisvame pasaulyje“ gyvenantiems lietuviams. Bet, Lietuvai tapus laisva, būtų išėjo, kad Lietuvos lietuvių turėtų priklausyti PLB. Šis klausimas jau buvo iškėlus ruošiantis PLB seimui, kuris įvyko Čikagoje 1992 m. Kai kurie seimo dalyviai kėlė klausimą, ar nereiktų PLB keisti savo vardą ir gal net savo veiklos plotmę. Deja, seimas neturėjo laiko šį dalyką išsamiau svarstyti, ir todėl tai teks nuspręsti būsimajam PLB seimui, kuris įvyks 1997 m. vasarą Vilniuje.

Be savo vardo „platumo“ PLB turi ir keletą kitų problemų. Viena jos svarbiausių problemų yra jos būstinės vieta ir jos valdybos narių sudėtis. Visi PLB valdybos nariai yra JAV gyventojai. Jie dažnai jaučiasi atstovaujant ne tiek kitiems kraštams, kiek JAV. PLB būstinė yra Lemonte, IL. (Čikagos priemiestyje), o JAV LB būstinė — Čikagoje. Reiškia yra tarsi dvi Bendruomenės tame pačiame

(Nukelta į 2-ą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Prezidentas lankėsi Uzbekistane

Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas vasario 19-22 d.d. lankėsi Uzbekistane. Su juo vyko 30 Lietuvos įmonių ir bankų vadovų delegacija, praneša ELTA. Įvyko susitikimai su prezidentu Islamu Karimovu, ministru pirmininku Utkiru Sultanovu ir kitais pareigūnais. Prezidentai pasirašė bendrą pareiškimą, pabrėžiantį jų siekimą vystyti prekybinį ir ekonominį bendradarbiavimą. Praėjusiais metais šių kraštų prekyba jau siekė \$66 mln., rašo BNS.

Buvo pasirašytos trys transporto sutartys bei sutartis dėl teisinės pagalbos ir teisinio santykių civilinėse, šeimos ir baudžiamosiose bylose. Didelio dėmesio susilaukė susitarimas, kuris sudarys palankias sąlygas medvilnės reeksportui per Klaipėdos uostą.

Uzbekistanas, didžiausia buv. sovietinė respublika Vidurio Azijoje, savo užsienio politikoje yra neutrali, nesijungia į jokius blokus, nepitaria karinio bloko sudarymui iš Nepriklausomų valstybių sandraugos. Buvo išreikšta viltis, kad Lietuva pritaris Uzbekistano iniciatyvai priimti tarptautinį dokumentą, įpareigojantį pasaulio valstybes uždrausti ginklų eksportą į Afganistaną.

Graikija — nauja rėmėja

BNS žiniomis, vasario 24-26 d.d. Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas su delegacija lankėsi Graikijoje, viena iš keturių Europos sąjungos narių, dar nepatvirtinusių Lietuvos pasirašytos įstojimo sutarties. Pirmajame tokio aukšto lygio susitikime buvo pareikšta, kad Graikija remis Lietuvos siekį tapti ES ir ŠAS (NATO) nare.

Įvyko pasitarimai dėl bevizio režimo derybų ir gynybinio bendradarbiavimo stiprinimo bei dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarčių. Buvo pasirašytos sutartys dėl bendradarbiavimo kultūros, švietimo ir mokslo srityse. Taip pat buvo pradėtos derybos su Graikijos telekomunikacijų ir transporto ministerija dėl galimybės panaudoti trumpųjų bangų radio stotį Lietuvos valstybinio radio laidų transliavimui, įgyvendinant vyriausybės programos nuostatą sukurti rezervinę Lietuvos radio sistemą, rašo ELTA.

Seimo pirmininkas Lenkijoje

Lietuvos seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis su seimo delegacija lankėsi Lenkijoje vasario 19-21 d.d. Jis susitiko su Lenkijos prezidentu Aleksandru Kwasniewskiui bei įvairiais seimo pareigūnais. Jis pasakė kalbą Lenkijos seimo sesijoje ir dalyvavo Lietuvos generalinio konsulato atidaryme Lodzėje. Buvo pritarta jo minčiai įsteigti dviejų valstybių tarpparlamentinę in-

stituciją, kuri savo veiklos principais būtų panaši į Baltijos asamblėją. Jo manymu, Lenkijos ir Lietuvos vieninga politika gali sustiprinti jų balsą sprendžiant Vidurio Europos ir Baltijos pakraščio saugumo klausimus. Kaip rašo ELTA, svarbus buvo ir neplanuotas V. Landsbergio dalyvavimas Lenkijos, Vengrijos, Italijos ir Austrijos seimų vadovų susitikime. Jis taip pat susitiko su Seinų krašto lietuviams.

Inflacijos ir prekybos statistika

Lietuvos statistikos departamentas skelbia, kad infliacija pakilo nuo 0.9% gruodžio mėn. iki 3% sausio mėn. Aukštesnis pridėtinės vertės mokeskis kai kuriems maisto produktams iškėlė kainas 5.2%. Kainos Estijoje ir Latvijoje irgi pakilo sausio mėn. Vis dėlto per dvyliką mėnesių visuose Baltijos kraštuose infliacija yra kritusi.

ELTA praneša, kad Lietuvos užsienio prekybos balansas 1996 m. (sausio-lapkričio mėn.) buvo neigiamas — importo buvo 3.8 bln. litų daugiau negu eksporto. Svarbiausi Lietuvos prekybos bendrininkai yra Rusija (28.8% viso importo, 23.6% eksporto), Vokietija (15.8% ir 13.4%), Gudija (2.4% ir 10%), Latvija (1.7% ir 9%), Ukraina (3.3% ir 7.7%), Jungtinė Karalystė (3.4% ir 3.5%) ir Lenkija (4.3% ir 3.2%). Azijos kraštams (daugiausia Uzbekistanui) tenka 6.1% iš viso importo ir 4.4% eksporto.

Didžiausią dalį Lietuvos importo sudarė mineraliniai produktai (pvz. nafta, gamtinės dujos), mechaninė ir elektrinė aparatura, maisto produktai, transporto priemonės, chemijos pramonės gaminiai. Eksportuota daugiausia tekstilės ir jos gaminių, mineralinių produktų, chemijos ir mašinų pramonės gaminių.

Derybos dėl bėglių grąžinimo

Vilniuje viešėjusi Rusijos delegacija sutiko pradėti trišalės Rusijos, Lietuvos ir Gudijos derybas dėl nelegalių imigrantų grąžinimo sutarties, skelbia BNS. Ligšiol Gudija atsisakė derėtis dėl šios sutarties, kuri Lietuvai būtų labai svarbi norint įvesti bevizį režimą su Šiaurės ir Vakarų valstybėmis. Didžioji dalis nelegalių imigrantų į Lietuvą patenka iš Azijos ir Afrikos valstybių per sieną su Gudija.

Taip pat Gudijos valstybinis sienos komiteto pirmininko generolo Aleksandro Pavlovo apsilankymo metu vasario 12 d. nutarta, kad Lietuvos ir Gudijos pasienio pareigūnai parengs sutartį dėl pasienio įgaliotinio skyrimo pasienio ruože. Jo veikla padėtų spręsti incidentus ir kontroliuoti pasienio tarnybų darbą. RSJ

Šiame numeryje

Atgimimą stiprinant

Prie krikščionybės 2000 metų sukakties slenksčio

Laikai keičiasi, o mes?...

Pasikeitė Lietuva, laikas pertvarkyti išeivijos veiklą

Šapalų kaimo tragedija

Sunaikintos sodybos, išžudyti nekalti žmonės

Du iškiliūs vilniečiai

Pranas Žizmaras ir Pranas Ancevičius

Brangį prezidento priesaiką

Priesaikos iškilms kainavo 44 milijonus dolerių

Su medaliais grįžo Lietuvon

Lietuvos sportininkus gausiai apdovanojo Kanados lietuviai

Po vėlnio salą į Braziliją

Išpūdžių knyga, Brazilijos plotus aplankius

„Teatsiveria tavo akys“

Rašytojo Vytauto Bubnio romanais

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-1336.

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė,
Č. Senkevičius, G. Gaiztutienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20,
rėmėjo – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai
nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją.
Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį
redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendra-
darbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672.
U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular
\$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. PERIODICALS
Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes
to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA
POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario
L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Apie "Kronikos" leidybą ir jos platinimą pasaulyje pasisako kun. K. Kuzminskas, "Kronikos" leidybos JAV-se iniciatorius. "Kronika" Čikagoje pasiekė 1972 m. pavasarį, kai tik buvo išleistas pirmasis numeris. Prieš tai prie kunigų organizacijos Lietuvių katalikų religinė šalpa buvo kun. K. Kuzminsko rūpesčiu įsteigta visuomeninė organizacija Lietuvių katalikų religinės šalpos remėjai. 1972 m. gegužės ar birželio mėn. ši organizacija iš "Draugo" gavo pirmąjį "Kronikos" numerį. Valdya, vadovaujama kun. K. Kuzminsko, nutarė gaunamus "Kronikos" sąsiuvinius versti į anglų, ispanų, prancūzų kalbas ir leisti atskiromis knygomis. Pirmasis tomas išėjo 1974 m. liepos mėnesį. Po to išėjo lietuvių kalba 10 to-
mų, anglų – 2 tomai, ispanų – 3 tomai, bendras tiražas 75000 egz. Išsiuntinėjus pirmuosius "Kronikos" tomus anglų ir ispanų kalbomis, gauta daugybė padėkos laiškų iš viso pasaulio.

"Kronikos" leidimas ir platinimas prasidėjo Čikagoje, kur gyvena kun. K. Kuzminskas. Jis apkelia lietuvių kolonijas visame pasaulyje, rinkdamas "Kronikos" leidybai aukas. Buvo įsteigti apie 70 "Kronikos" platinimo skyriai. Paskutinytis, 10-sis, "Kronikos" tomas buvo išleistas 1992 m., o pats leidėjas kun. K. Kuzminskas 1993 m. sugrįžo gyventi į Lietuvą.

Romos kunigų seminarijoje, veikiančioje prie Šv. Jono bazilikos Laterane, šiuo metu kunigystei rengiasi 180 klierikų. Nors oficialiai ši seminarija priklauso Romos vyskupijai, tačiau jos auklėtiniai yra ne tik romėnai, bet ir kitų Italijos vyskupijų bei kitų šalių klierikai. Tarp Romos seminarijoje kunigystei besirengiančių svetimšalių yra ir vienas lietuvis – Vilniaus arkivyskupijos klierikas Robertas Šalaševičius.

Kun. Antanas Araminas, Kaišiadorių vyskupijos kunigas, ilgametis Pusnės klebonas, mirė 1996 m. gruodžio 29 d. Velionis gimė 1908 m. Utenos parapijos Griūčių kaime, mokėsi Šniuriškių pradžios mokykloje, Utenos "Saulės" gimnazijoje, Kauno kunigų seminarijoje. Kunigu buvo įšventintas 1936 m. gegužės 31 d. Per savo 60 metų kunigavimą kun. A. Araminas darbavosi keturiuose parapijose: Merkinėje, Labanore, Gegužinėje ir Pusedinėje. Paskutinėje parapijoje išklebonavo 30 metų. Laidotuvės įvyko Utenoje. Gedulines Mišias su keliais kunigais atnašavo Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis. Velionis palaidotas Utenos šventovės šventoriuje. ("Bažnyčios žinios", 1997 m., nr. 2)

Lenkų kino režisierius Krzysztof Zanussi kuria filmą pagal Karolio Wojtylos dramą "Mūsų Viešpaties brolis". Su juo bendra-

darbiauja italų studija "Transworld film" ir vokiečių studija "Tellux". Popiežiaus autorines teises režisierius perleido Vatikano knygų leidykla, paskirdama teologinį patarėją. Jauno Karolio Wojtylos parašyta drama svarsto, kaip atgaivinti pasaulį po komunizmo žlugimo. Joje pabrėžiama, kad Leninas labai klydo, pasinaudodamas vargingųjų klasių pykčiu. Tikrasis solidarumas su vargstančiais yra pagarba jų žmogiškam orumui – taip elgiasi pagrindinis dramos veikėjas dailininkas Adam Chmelovski, kuris tampa Broliu Albertu, atsižada visko ir imasi tarnauti vargšams.

Spaudos konferencijoje režisierius Zanussi pristatė tarptautinę filmavimo grupę ir aktorius. Pagrindinį vaidmenį vaidins amerikiečių aktorius Scot Wilson. Kiti atlikėjai – italas Riccardo Cucciolla, vokiečiai Christoph Waltz, lenkė Grażyna Szapolowska. "Popiežiaus žino apie mano darbą ir jam priitaria, nors iš pradžių nebuvo tikras, ar jo kūrinys dar turi neišnaudotų galimybių" – sakė režisierius.

Venezuelos dienraštis "Nuevo Pais" ispanų kalba 1997 m. vasario antroje pusėje išspausdino Jūratos Rosales straipsnį apie arkiv. T. Matulionio monografijos antrą laidą. Leidinyje aprašomas komunistų persekiojimą Rusijoje ir Lietuvoje patyrusio kankinio gyvenimas. Netrukus knygos antrąjį leidimą Meridos mieste pristatys Venezuelos arkivyskupas Baltazar Porras. Iškilimėse taip pat dalyvaus ir Lietuvos ambasadorius Venezueloje Vytautas A. Dambra. Leidinys vadinasi "El Hombre De Dios" (Dievo žmogus). Jo įžangoje Venezuelos kardinolas Jose Ali Lebrun mini istorinį momentą, kuomet T. Matulionis 1934 m. atvyko į Romą ir paprašė popiežiaus Pijaus XI palaiminimo. Šventasis Tėvas pakėlė lietuvių vyskupą ir pats prieš jį atsiklaupęs tarė: "Esi kankinys. Tu pirmas mane turi palaiminti".

Skaitant knygą, pastebimas ne tik T. Matulionio heroiškas elgesys, bet ir išryškėja didelio masto religinis persekiojimas, apie kurį pasaulis mažai žino. T. Matulionis niekada neišsižadėjo savo tikėjimo, dėl šios priežasties buvo tris kartus kalinamas Rusijos kalinimuose – pirmą kartą prie caro už tai, kad pakrikštijo vieną žmogų, antrą kartą prie bolševikų nuo 1925 m. iki 1934 m. vien už tai, kad buvo kunigas, ir trečią kartą nuo 1944 m., kai komunistai užėmė Lietuvą ir naikino katalikybę. 1956 m., atsižvelgdami į Vakaruose kilusį pasipiktinimą dėl gulagų laikomo 83 m. kunigo, T. Matulionį grąžino į Lietuvą ir paskyrė jam namų areštą. Sulaukęs 89 m. ten ir mirė. Lietuvoje arkivyskupas T. Matulionis yra gerbiamas kaip šventasis.

Laikai keičiasi, o mes?...

(Atkelta iš 1-mo)

krašte. Mano nuomone, tai bene pagrindinė problema, kuri yra sukūlus daug nesusipratimų tarp JAV LB ir PLB valdybų. JAV LB yra bene pati tvirčiausia Lietuvių bendruomenė užsienyje: ji turi gerus vadovus ir jaučiasi, kad gali savarankiškai dirbti. PLB valdyba ir jos pirmininkas savo veiksmais neretai reikalauja pripažinimo savo "viršūniškumo". Žinoma, šie dalykai yra įjautrūs ir reikėtų labai daug geros valios, kad jie būtų išspręsti. Deja, dalykai ne švelnėja, o aštrėja.

PLB ir JAV LB valdybų bendradarbiavimas turėjo mažiausia nesusipratimų 1988-1992 m., bet tuomet PLB valdybos daugumą sudarė Kanados lietuviai ir vienas Venezuelos tautietis; būstinė buvo Cincinnati (ne Čikagoje) ir dauguma PLB posėdžių vyko Toronte, Kanadoje. To meto PLB valdyba tikrai turėjo tarptautinių bruožų.

AR JAU PRADĖJO SUSTOTI MŪSŲ LAIKRODŽIAI?

Kaip minėjau, Lietuvių bendruomenės steigėjai jos pagrindiniais tikslais laikė: (pirmuoju) lietuviškos išlaikymo įsivijimo ir (antruoju), Lietuvai esant okupuotai, padėti Lietuvai atstatyti savo nepriklausomybę. Šiam pastarajam tikslui tapus įgyvendintam, liko tik pirmasis tikslas, būtent lietuviškumo išlaikymas.

Atrodo, norint sudabartinėti seniau VLIKo paskelbtą Lietuvos chartą, reiktų išbraukti iš jos Lietuvos vadavimo reikalą. Bet vietoj jo gal vis dėlto reiktų įdėti, tarsi Lietuvos nepriklausomybės atstatymo tęsinį, pagalbą atgimstančiai Lietuvai.

Iš Vasario 16-tosios iškilmių Klivlande: kalba LB apylinkės valdybos narys, vadovavęs programai dr. V. STANKUS; svečių eilėje – dr. R. ŠILKAITIS, garbės konsulė I. BUBLIENĖ; gubernatoriaus atstovas A. PUST ir kiti

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

apsaugoti prezidentą Rene Preval, tačiau neįmanoma to darbo atlikti dėl informacijos trūkumo, kanadiečiams rodomo nemandagumo ir kludumo atlikti paprastus saugumo tikrinimus. Nėra nustatyta tiksliai atskaitomybės tvarka, kuri leistų kanadiečiams padėti paruošti prezidento sargybą, kurioje dar dalyvauja 1994 m. pašalintos diktatūros buvę karininkai.

Nuo 1995 m. kovo mėn. Haičio respublikoje yra 750 Kanados kareiviai, dalyvaujantys 1300 narių Jungtinių Tautų misijoje. Šioje respublikoje dar siaučia smurtas, korupcija, ginklų parduvinėjimas, žmogaus teisių pažeidimai. Ten esantiems karininkams aiškėja, kad dabartinis prezidentas nesiima konkrečių priemonių vesti savo respubliką demokratijos keliu.

Policininkų skaičius Kanadoje yra pasiekęs žemiausią lygį per 26 metus. Kanados statistikos duomenimis, daugiausia jų buvo 1992 m. (56,992), o dabar yra 54,311. Tai yra 4.7% mažiau, iš dalies įvykęs dėl kompiuterizacijos bei samdomo nepriekusio policininkų administraciniam darbui. Taip pat skaičių paveikė biudžetiniai apkarpyimai ir privačių apsaugos bendrovių personalo samdymas. Politikai ir visuomenė yra susirūpinę

Toji pagalba būtų pirmoje eilėje moralinė ir politinė, o antroje – ekonominė. Žinoma, lietuviškumo išlaikymas dabar tebelieka mūsų dabarties ir ateities pagrindinis uždavinys.

Kol Lietuva buvo paverpta, lietuviškumo išlaikymas užsienyje reiškė jo išlaikymą ne tik sau, bet ir Lietuvai. Čia išlaikoma kalba, papročiai, kūryba ir menas tai ir buvo tarsi Lietuvos turtai, saugojami išvijoje, tikintis juos kada nors perkelti į Lietuvą. Ir tai buvo teisingai daroma, nes okupacijos metu buvo atimta laisvė lietuviškų, necenzūruotų knygų leidybai, menas, kalba ir papročiai buvo tempiami ant sovietinio kurlalio.

Išvija savo darbą šioje srityje sąžiningai vykdė ir ji gerai atliko. Išvijoje klestėjo laisva lietuviška literatūra, skambėjo lietuvių muzikos kūriniai ir pasaulį stebino mūsų menininkų darbai. Dalis tos kūrybos jau pasiekė Lietuvą, o kas likę yra taip pat ruošiamą pargabenti namo.

Dabar Lietuvoje vyksta kultūrinis atsinaujinimas, kuriam išvija, be abejonės, davė gerus pagrindus. Bet dabar Lietuvoje jau yra atgijęs lietuviškumo ir lietuviškos kultūros puoselėjimas, kuris dabar ten gali laisvai reikštis. Pamažu Lietuva pradeda užimti vadovaujantį vaidmenį ir kalbotyroje, ir kūryboje, ir mene.

Išvija per tuos penkiasdešimt okupacijos metų tik su dideliu atsidėjimu išlaikė iš savo namų atsineštą lietuviškumą, mėginama jį šiek tiek sudabartinti. Bet dabar tu pastangų nereikia, ir jos jau tampa nebereikalingomis. Laisvas kraštas yra tikras kultūros nešėjas, o ne išvija.

Dabar jau ateina laikas, kad mums savo vaikuose lietuviškumą palaikant teks semtis pagalbos iš Lietuvos. Be abejonės,

mums yra svarbu išlaikyti savo kalbą savo jaunime ir, manau, kad tai bus galima padaryti, bet tai padarysime ne vieni patys, o santykiuodami su Lietuva. Mūsų jaunimas jau dabar turi progos nuvykti į Lietuvą ir ten savo akimis pamatyti bei savo ausimis išgirsti lietuvišką žodį, meną. Gyva kultūra yra daug stipresnis skatintojas ja domėtis, negu kultūra atnešta prieš 50 metų, nepaisant, kiek ir kaip ji buvo išsaugota.

NAUJIEJI ATEIVIAI

Kitas naujas veiksnys išvijos lietuviškumui yra nauja išvijos banga, kurios skaičiai jau virsta tūkstančiais ir gal net dešimtimis jų. Naujai atvykusieji mėgina užsienyje kurtis, stengdamiesi čia ekonomiškai prasygyventi ir paskui grįžti į Lietuvą. Ar tokie planai įvyks ir kaip jie įvyks, parodys ateitis. Bent dabar naujieji ateiviai pradeda jungtis į mūsų bendruomeninį gyvenimą. Su savim jie atsiveža vaikų, kuriems reikia lietuvių kalbos mokyklų. Dažnai prie švietimo darbo jie prisideda ir tuo būdu atgaivina bei sustiprina šeštadienines mūsų mokyklas. Taip per juos mes jau labai konkrečiai susijungiamo su dabartinės Lietuvos kultūra ir tikimės, kad tai padės abiem pusėms.

Žinoma, šalia bendradarbiavimo švietimo srityje, mums laikas rimtai susirūpinti bendradarbiavimu ir Bendruomenės veikloje. Šioje plotmėje, atrodo, viskas čia labai lėtai ir gal net per lėtai. Bendruomenės ateiviai yra būtina rasti būdų įjungti naujuosius ateivius, nes kitaip jie liks šalia mūsų, kaip mes likome šalia vokiečių ir ALTos, įsteigę naujas organizacijas. Tai labai svarbi problema visų kraštų bendruomenėms ir, jei čia nebus nieko greit daroma, mūsų laikrodžiai pradės sustoti. (Bus daugiau)

A+A

ANGELEI ČESNULIENEI mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiamo jos vyrui PETRUI ČESNULIUI, VKLS centro valdybos nariui, dukroms – KRISTINAI, AUDRONEI bei jų šeimoms –
Vilniaus krašto lietuvių sąjungos išvijoje centro valdyba

A+A

MYKOLUI KRIVICKUI mirus,

žmonai OLGAI reiškiamo nuoširdžią užuojautą –
Išganytojo parapijos moterų draugija ir parapija

MŪSŲ BENDRUOMENĖS NARIUI

A+A

MYKOLUI KRIVICKUI mirus,

žmoną OLGĄ, gimines bei artimuosius liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame –

KLB Oakvillės apylinkė

MIRTIES PRANEŠIMAS

Mylimas vyras, tėvas, brolis

a.a. JUOZAS DRASUTIS,

sulaukęs 78 m. amžiaus, mirė 1997 m. vasario 25 d., Toronto Western ligoninėje. Paliko žmoną Oną, dukterį Kristiną su vyru Paulium Sokolovu, brolių Vincą bei gimines Lietuvoje.

Laidotuvių Mišios atlaikytos Toronto Prisikėlimo parapijoje, 1021 College St., kovo 1 d., 10.30 v.r. Palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Giliai liūdintys – žmona Ona, duktė Kristina su vyru Paulium Sokolovu

PADĖKA

A. a. VALERIJAI BILKIENEI

mirus,

nuoširdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos kunigams, kun. Liudui Januškai, OFM, kun. Julijui Sasnauskui, OFM, ir kun. Pijui Šarnpnickui, OFM, už gedulines Mišias ir maldas laidotuvių namuose bei palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Dėkojame karsto nešėjams, visiems draugams ir pažįstamiems, dalyvavusiems laidotuvių apeigose.

Nuosirdus aciū už labai gražias gėles bei užprašytas Mišias.

Liūdi –

dukters – Audronė Bilkytė ir Roma Sapijonienė su šeima

PADĖKA

A+A

BRONĖ KAŽUKAUSKIENĖ,

sirgusi ilgiau kaip 4 metus, paliko šį pasaulį 1997 m. vasario 12 d.

Nuosirdžiai dėkoju klebonui kun. Juvenaliui Liaubai, OFM, sukalbėjusiam Rožinį laidotuvių namuose, atlaikiusiam Mišias vasario 17 d. Aušros Vartų šventovėje, palydėjusiam velionį į amžino poilsio vietą. Nuosirdi padėka visiems dalyvavusiems laidotuvių apeigose, karsto nešėjams, už gėles, užprašytas Mišias, pareikštas užuojautas.

Nuosirdžiai dėkoju Lindai Marcinkutei už vargonavimą bei gražų giedojimą Mišių metu. D. B. Mačiams už paruoštus pietus, ponioms už pyragus. Nuosirdus aciū visiems, prisidėjusiems prie mano mylimos žmonos paskutinės žemiškos kelionės.

Liūdi vyras Jonas

Į amžinybę išejai pirm mūsų,
Jau Viešpaties globoj esi.
Trumpa akimirka ir mes ten būsim,
Ten susitiksime visi.

PADĖKA

A.a. VAITIEKUI GATAVECKUI

mirus 1997 m. sausio 11 d., nuoširdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos kunigams už Mišias, prasmingą pamokslą ir maldas prie karsto.

Dėkojame giminėms, draugams ir artimiesiems už aukas, gėles ir pareikštas užuojautas.

Aciū visiems – žmona Benjamina, sūnūs – Gedas, Arūnas, Edis ir Vytautas su šeimomis

KESTAS

Sukursiu gražų paminklą pagal jūsų pageidavimus

Dailininkas Kęstutis Keparutis

Tel. FAX 905 540-1705

238 Emerald Street North,
Hamilton, Ontario L8L 5K8

• Kas sunaikina svetimą dangų,
pasistato sau pragarą. Tai neregima teisybė žemėje (Stelzhammeris)

Šapalų kaimo tragedija

HENRIKAS PAULASKAS

Dešimt kilometrų į pietvakarius nuo Kupiškio yra senas Šapalų kaimas. Jis ribojasi su pagarsėjusiu Migonių kaimu, kuriame gimė žymiausias mūsų architektas, Vilniaus puošėjas, Katedros, Rotušės, Verkių ir daugelio kitų rūmų autorius. Atsiuogsi ir garsioji aukštumėnė Šepetos pelkė, iki Šapalų jau miškeliais, krūmais ir kemsynais užsilopiusi ir vadinama Pašėpečiu.

Prieš karą garsėjo Šapaluose puikus ūkininkas, dimisijos kapitonas Feliksas Grina. Turėjo dvi gražuoles dukras – vienai, dar gimnazistei, galvą susuko Kupiškio igulos karininkas Gritė. Džiuljetos istorijos nebuvo, nors rūstus kapitonas ir žadėjo pradžioje jaunikį nušauti. Bai-

REGINA TUMKEVIČIŪTĖ-JOCIENĖ, kurios tėvą žiauriai 1945 m. nužudė sribai Šapalų kaime, su Emilija Žalnieriūnaitė (dešinėje), seniausia gyventoją 1985 m. Ntr. H. Paulausko

Kupiškėnas fotografas JUOZAS KARAZIJA buvo mūsų kaimynas – gyvenome prof. P. Matulionio gatvėje. 1944-1945 m. Kupiškio NKVD dar neturėjo savo fotografo ir varydavo J. Karaziją fotografuoti nušautų Lietuvos partizanų. Kartą jie pamiršo paimti negatyvus iš fotografo. 1965 m. jis man davė slapčia atsispausdinti šitą nežinomą kovotojų paskutinį atvaizdą ir liepė niekam neprisistarti ir nerodyti. Tai du nežinomi Kupiškio apylinkių partizanai, kritę nuo bolševikų sribų rankos. Dar niekur nespausdinta Nuotr. H. Paulausko

gėsi linksmomis vestuvėmis. Bet karo audros nubloškė Gritę į Ameriką, kapitoną Griną bolševikai ištrėmė į Sibirą, iš kur jis nebegrižo.

Šapalų senbuvė buvo Emilija Žalnieriūnaitė (g. 1907 m.), kurios sesuo iškėję už žymaus pedagogo Justino Jankevičiaus (1885-1940), o jų dukra Nijolė Jankevičiūtė-Jankus yra Čikagoje žinoma vaikų rašytoja, „Draugo“ bendradarbė. Nijolės senelė buvo Domicelė Mažilytė, jos brolis Napoleonas Mažylis išsitarėnau aukštą generolo laipsnį Pietų Afrikoje, paskui išvažiavo į Pietų Ameriką, kur pabiro jo vaikai – Akvilė, Olga, Napalis ir Vytautas.

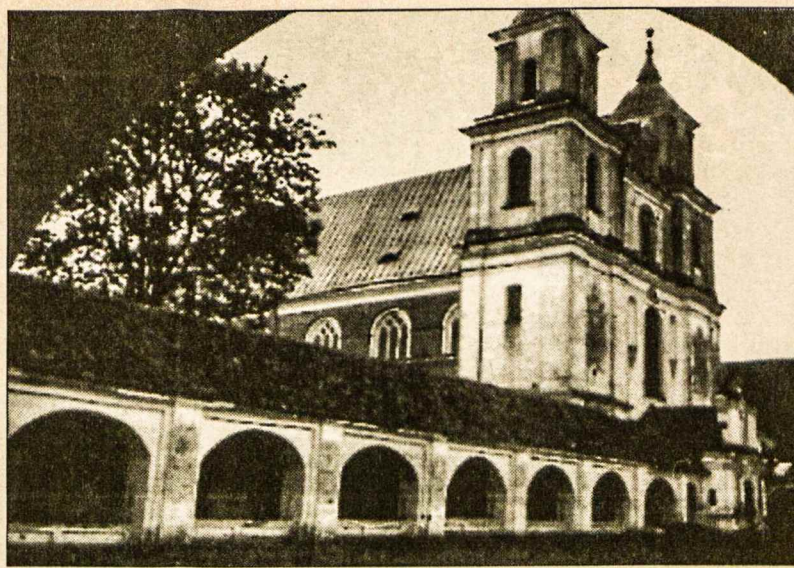
Visa tai man papasakojo prieš keletą metų Emilija Žalnieriūnaitė nepaprastai gyva ir raiškia kupiškėnų tarme. O kaip ji domėjosi politika, mokslo laimėjimais, nepaprastai džiaugėsi, kad jos dukterėčia Nijolė, pabuvojusi Jeruzalėje, jai smulkiai ir vaizdingai aprašė savo kelionę. Mane nepaprastai stebino ir žavėjo šios paprastos kaimo moters smalsumas, nuoseklus mąstymas. Gyveno ji senutėlėje troboje prie palinkusio medinio kryžiaus, ant sienos kabojo išblukęs, mūsų gerokai nutupėtas vyro, generolo uniforma, atvaizdas – dėdės Napoleono. Senos obelys rudenį linkdavo čia nuo saldinio.

Šapaluose ūkį turėjo ir karininkas Šližauskas, pokaryje bandęs dirbti pedagogu gimnazijoje, nes buvo išgelbėjęs sovietų desantininką Piotra Belousovą, netekusį kairės rankos. Belousovas trėmimų metu daug kupiškėnų išgelbėjo, išsuko, turėjo autoritetą vietos valdžioje. Bet po kelerių metų paaiškėjo, kad P. Belousovas nėra sovietų desantininkas, o vlasovininkas, ukrainietis. Bolševikai jį tuoj pat suėmė, nepalikę ramybės ir Šližausko. Šapalai atrodė toks ramus, pelkių užstotą užkampiš, o didžiosios audros ir čia sėjo mirtį bei nelaimę.

Ypač didelė nelaimė šias apylinkes palietė 1945 m. birželio 20 d. ankstyvą rytą. Prie Šapalų prigludusiame mažame trijų sodybų Vilviškių kaime, stambaus ūkininko Jono Basecko klojime, nakvojo šeši Lietuvos partizanai. Naktį juos apsupo netolimo miestelio – Viešintų sribai. Apie 6 valandą išėjusi vieną partizaną pasaloje tykoję sribai nušovė, o kiti partizanai atidengė ugnį ir iš apsupimo prasiveržė. Įsūtę bolševikai pagriebė mažametį Baseckų sūnų Elvyrą ir jį mušdami bei grasindami privertė padegti savąjį klotį. Čia pat, perstumę per griovį tėvą Joną Basecką žiauriai sumušė ir vietoje nušovė.

Besitraukiantys partizanai atspalaidavo nuo persekiojimų ir už gero kilometro įbėgo į Alekso Tunkevičiaus sodybą. Čia jie pamatė pakinkytą arklį su vežimu, pačiuoju jį ir keliuku nuvažiavo Svilės miško link. Stribai buvo visai netoli ir atviroje vietovėje jiems pavyko nušauti arklį ir mirtinai sužeisti dar vieną partizaną. Bet keturi laisvės kovotojai sėkmingai pasitraukė.

Bolševikai nutarė „atsiskaityti“ ir su Aleksu Tunkevičiumi. Įsiveržė į namus, jie apkaltino jį davus partizanams arklį ir išsivedė į kiemą, prie obels, be jokio teismo suėmė. J. žmona tuo metu buvo pas kaimynus, o vaikai – septynerių metų Petrus ir dešimties metų Regina dar miegojo. Atlpūdes kitas sribų būrys ėmė mušti ir kankinti sugrįžusią Tunkevičienę,

Tytuvėnų šventovė ir galerija su Kristaus kančių kelio stotimis

Nuotr. H. Paulausko

reikalaujanti pasakyti, kad jos vyras taip pat yra partizanas. Iš apylinkės jie atvarė aštuonias pastotes ir į Viešintas išvežė visą Tunkevičių šeimos turą, sakė, net šaukšto virtuvėje nepalikę. Partizanų ir abiejų ūkininkų kūnai buvo nuvežti už Viešintų ir miškelyje užkasti. Savieji negalėjo palaidoti.

Tokia baisi savivalė labai sujaudino A. Tunkevičiaus pusbrolių Juozą Tunkevičių, kuris susigaudė teisinioje klausimoje ir nieko nepaisydamas kreipėsi į teismą, kad sušaudyti visai nekalti žmonės.

Žmonių pasipiktinimas buvo toks didelis, kad net sovietų valdžia nusprendė suvaizdinti teisminį farsą. Į Kupiškį atvažiavo vadinamasis „Panevėžio išvažiujamasis teismas“. Kadangi visi liudytojai tvirtino, kad ir J. Baseckas, ir A. Tunkevičius buvo sušaudyti nekalti, tai teismas juos taip pat pripažino nekaltais. Bet niekas net nepaklausė, kas dėl to kaltas, kur tie nežmoniškieji sribai, kur jų atsakomybė? Apie tai sovietiniame teisme buvo uždrausta kalbėti. Nebuvo sugrąžintas ir iš šių šeimų pagrobtas turas. Tik teismas leido nelaiminguosius išsikasti iš bevadės duobės ir palaidoti Viešintų kapinėse.

Praėjo daug dešimtmečių. Užaugo Baseckų sūnūs – Vytautas ir Elvyras. Jie dabar gyvena Vilniuje, Tunkevičių dukra Regina mokytoja Kupiškėje, jos brolis Petras Tunkevičius –

taip pat kupiškėnas. Baseckų sodyba buvo visiškai sunaikinta ir neliko nė pėdsako. O Tunkevičių vienkiemis Šapalų kaime su 17,5 ha žemės išliko visai nepasikeitęs. Tik apie sodybą suaugo jau greit šimtamečiais būsia medžiai, sumedėjo senos obelys. Bet ta ankstyvoji „alyvinė“, kuri sugėrė savo šeiminko nekaltą kraują, plačiai, plačiai išmetė ir erdvę šakas ir kiekvieną pavasarį apsipila baltais žiedais.

Tokių tragedijų, kokia 1945 m. įvyko Šapaluose, Lietuvos kaime buvo tūkstančių tūkstančiai. Bet jų nevilia ir po daugelio metų pamiršti.

EMILIJĄ ŽALNIERIŪNAITĖ, Šapalų kaimo gyventoją, savo sodyboje 1985 m.

Nuotr. H. Paulausko

PAPILDOMOS BIOGRAFINĖS ŽINIOS

Du iškilūs vilniečiai

PRANAS ŽIŽMARAS buvo Vilniaus krašto sūnus. Apie jį kalbėjo Kanadoje gyvendamas PRANAS ANCEVIČIUS, gimęs Žemaitijoje, bet gyvenęs ir studijavęs Vilniuje lenkų okupacijos metais drauge su Nobelo premijos laureatu Česlovu Milašiumi

KAZYS BARONAS

Norėčiau, kiek papildyti gimnazijos bičiulio J. B. rašinį „TŽ“ 1997 m. 6 nr. „Paskutinė dvikova Lietuvoje“. Nežinoma liko Pr. Žižmaro suėmimo diena, tačiau spėjau, kad ji buvo greičiausiai liepos mėn. pradžioje, nes dar ir šią dieną laukau brangų sportinį atminimą, išduotą pažymą, kad esu Vilniaus sporto apygardos futbolo teisėjų kolegijos narys. Pažyma pasirašyta Pr. Žižmaro 1940 birželio 27 d. Taigi jo suėmimas galėjo įvykti tik po tos dienos.

Kiek daugiau šviesos į Pr. Žižmaro suėmimą pateikia lenkas Vladas Vielhorski savo atsiminimuose. Autorius priklausė dienraščio „Kurier Wilenski“ redakciniam štabui. V. Vielhorski, gimęs Voliūne, agronomas, plačios erudicijos žmogus. Jis perėjo į istorikų eiles, buvo lietuvių tautos niekintojas (jam lietuvių buvo ne tauta, bet gentis), savo rašiniuose labai tendencingai nušviesdavo Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės laikus.

Atsiminimuose V. Vielhorski rašo: „Vienutė nr.1 buvo dalis apygardos teismo rūmų šoniniame sparne pristatyto pastato. Jaunesniais už mane buvo du lietuviai – 42 m. Jurgis Zagorskis, išsigimėlis lenkas, profesionalas šnipas, labai gabus, išimokslėjęs, talentingas pašytojas, beribis cinikas, akiplėša, ir 33 m. lietuvis Pranas Žižmaras, lietuviško sportinio gyvenimo vadovas Vilniaus krašte, politinis mūsų priešininkas. Garbingas, kilnus, riteriškas ir geras žmogus. Pamėgau aš jį. Po dviejų savačių P. Žižmarą išvedė iš vienutės. Nežinau, kas su juo vėliau atsitiko. Ketvirtas vienutės draugas buvo „keičiamas“. Tai buvo siūnčiamis provokatoriai (Wladyslaw Wielhorski, „Wspomnienia z przeżytych w niewoli sowieckiej“, Londyn, 1985, psl. 26 – „Pergvenimų prisiminimai sovietinėje nelaisvėje“).

LE XXXV t., 375 psl., Pr. Žižmaro gimimo data pažymėta 1905 m., kituose šaltiniuose 1907 m. Pastarieji metai yra teisingi, nes V. Vielhorski rašo, kad 1940 m. Pr. Žižmaras buvęs 33 m., taigi gimęs 1907 m.

Antra: kaip Lenkijos pilietis Pr. Ž. galėjo įsijungti į gen. Anderso armiją ir tokiu keliu ištrūkti iš Sibiro stovyklos. Juk daug Vilniaus krašto lietuvių įsijungė į gen. Anderso eiles ir tokiu būdu išsigelbėjo iš Sibiro nelaisvės, bet rado amžino poilsio vietą Afrikoje ir Italijos Monte Casino kapinėse. Jose yra kelios Vilniaus krašto lietuviškos pavardės su nukirstom galūnėmis. Kodėl Pr. Žižmaras neįsijungė į tuos lenkų dalinius, taip pat paslaptis. Gal jis mėgė, o, bet galėjo būti atpažintas kaip aršus lenkų priešininkas ir nepriimtas.

Viename Vilniaus krašto lietuvių s-gos susirinkime Toronte Pr. Ancevičius skaitė labai įdomią paskaitą apie Pr. Žižmarą, ypatingai išskeldamas joje dvikovą su lenku. Buvo numatęs kiek daugiau paslapčių atskleisti paskaitoje, žadėdamas ją perduoti spaudai. Nesuspėjo – nusinešė daug įdomių žinių ir kitą pasaulį (nusižudė).

Nobelo laureatas apie Ancevičių

Nekrologą apie jį parašė Nobelo premijos laureatas Česlovas Milašius-Milosz Paryžiaus žurnale „Kultura“. Pr. Ancevičius gimė Žemaitijoje, neturtingoje ūkininko šeimoje. Anksti tapo laisvamaniu ir revoliucionierium. Greičiausiai tai pasakmės rusiškos literatūros, nes tai buvo jo vienintelė svetimkalbia. Toliau Č. M. rašo: „Gyvendami kartu studentų bendrabutyje Tauro kalne, ne vieną kartą girdėjau jį deklamuojant Majakovskį. 1926 m. dalyvavo nepasisekusiame socialistų sukilime, tad turėjo

(Nukelta į 5 psl.)

Don't you miss From \$995

Lithuania?

Fly from Toronto via Helsinki to Vilnius, on the left bank of the Neris river in

Lithuania. See the breathtaking Gothic and Baroque architecture which abounds everywhere here, then enjoy the café society, the quaint little shops and lively nightlife. With a great rate like this, why miss it? Call now.

FINNAIR

GATEWAY TO THE WORLD

Norvista

NON-STOP TORONTO - HELSINKI FLIGHTS OPERATE ON WEDNESDAYS AND SATURDAYS BETWEEN THE PERIOD OF MAY 17 AND SEPTEMBER 6, 1997. Finnair flights from Toronto with Air Canada connections from Montreal and Ottawa. PLEASE CALL US FOR YOUR COPY OF THE NORVISTA SUMMER BROCHURE. Finnair is a partner in Aeroplan! Some restrictions do apply. Applicable airport taxes not included. Children's fares available.

Contact your travel agent or call Norvista Tours at 416-222-0203 or 1-800-461-8651

Kas ir ką anuomet žudė?

A. Liekio knyga apie sovietinius naikintojus Lietuvoje. Joje iškyla naikintojų ir jų aukų pavardės

J. VITĖNAS

Nemažai rašyta apie sovietų įvykdytus Lietuvos žmonių trėmimus pirmos ir antros sovietų okupacijos metais. Tačiau sovietai vykdė ne tik trėmimus, bet ir žudynes. Viena kruviniausių žudynių buvo įvykdyta 1941 m. birželio mėn., sovietams pasitraukiant iš Lietuvos. Šias žudynes stengiasi aprašyti Algimantas Liekis savo knygoje „LKP agonijos kronika, II. 1941 m. birželis. Aukos ir jų bėdės“. Joje pateikiama daugiau kaip 1.100 nužudytų asmenų biografijų, jų artimųjų bei kitų liudytojų atsiminimų bei duomenų apie nužudytų asmenų bėdėlius. Tačiau, anot autoriaus, tai „tėra pirmas dar menkintis žingsnis mėginant pakelti juodą drobę nuo kritusiųjų, žuvusiųjų, nužudytųjų“ ir „mėginant nustatyti, kas buvo tie žiaurieji bėdėliai“ (3-4 psl.).

Autorius pažymi, kad pačių bėdėlių surašytų žudynių protokolų kol kas archyvuose mažai aptikta, nes juos išsiveždavo žudynių organizatoriai ir vykdytojai. Išliko tik duomenys apie nužudytuosius. Autorius pagal apskrities valdžios pateiktą nužudytųjų pavardes, pridėdamas biografines žinias bei paminėdamas nužudymo aplinkybes (20-162 psl.). Trumpai paminimos žudynės Petrašiūnuose, Kretingoje, Raseiniuose ir Praveniškėje (14-19 psl.). Atskiras skyrius yra apie žudynes Rainių miškelyje (163-211 psl.). Pasišaudodamas K. Mockaus knygele „Žemaičių kankiniai“ bei laikraščiu „Žemaičių žemė“ ir kitais šaltiniais, autorius plačiai aprašo okupantų ir jų pakalikų pasirengimą nužudyti Telšių kašėimo kalinius ir jų nukankinimą, pateikia medicinos apžiūros nukankintųjų aprašymą, jų laidotuves ir minėjimą 1942 m.

birželio mėn. Rainiuose.

Vokiečiams okupavus Lietuvą ir žudynėms Rainių miškelyje išaiškėjus, pasitraukęs iš Lietuvos LKP(b) CK vadovaujamas A. Sniečkaus, bandė sumenkinti sovietų nusikaltimus. Buvo išleistas lapelis „Kas tie „bolševikų kankiniai“ ir iš lėktuvo išmėtytas Žemaitijoje. Be to, buvo išleista „Pabaltijo valstybių visuomenės veikėjų deklaracija apie fašistų žveršakumus Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje“. Ją iš lietuvių pasirašė J. Baltušis, J. Paleckis, P. Cvirka, L. Gira, S. Nėris ir kiti. (8 psl.).

Taip pat ir Rainių miškelyje svarbiausieji žudikai ėmė aiškintis. Vienas šių žudynių organizatorių, buvęs Telšių apskrities vykdomojo komiteto pirmininkas, VKP (b) apskrities sekretorius, LTSR Aukščiausios tarybos pirmininko pavaduotojas Domas Rocius 1942 m. spalio 7 d. parašė savo viršininkui A. Sniečkui atskaitą. Tame rašte jis aiškina savo vaidmenį tose žudynėse, paminėdamas kai kurių nužudytųjų pavardes ir juos apibūdindamas (216

Perlaidojant sovietmečiu žuvusius partizanus, a. a. JUOZĄ MARČIULIONĮ ir ŽVALGĄ Seirijų kapinėse; ši karių grupė juos pagerbė savo ginklų salvėmis 1996.VIII.23

psl.). Rocius žuvo 1943 m. rudenį su grupe sovietinių partizanų (227 psl.). Ta pačia data A. Sniečkui įteikė savo raštą ir kitas Rainių miškelyje įtariamus žudikas Petras Raslanas, buvęs VSLK Telšių apskrities skyriaus viršininkas.

Prie žudynių Rainių miškelyje nemažai prisidėjo ir to meto Telšių saugumo skyriaus poskyrio viršininkas Dušanskis Nachmanas-Neochimovičius.

Šie trys asmenys sovietų okupacijos metais buvo minimi kaip labiausiai nusipelnę kovotojai už sovietų valdžią. Apie juos pateikiamos autobiografinės žinios bei jų aprašymai sovietinėse enciklopedijose (229-240 psl.). Taip pat yra pateikti Dušanskio atsiminimai apie partizanų vado A. Ramanausko suėmimą (241-251 psl.). Atskirame knygos skyrelyje pateikiami atsiminimai žmonių, kurie daugiau ar mažiau pažinojo Rainių miškelyje aukas. Jis surašyti 1988-89 m. (260-277 psl.).

Praėjus beveik 50 metų po įvykių Rainių miškelyje, pagaliau susirūpino tuometinė sovietinė Lietuvos valdžia surasti bėdėlius ir juos nubausti. 1988 m. spalio 26 d. LTSR prokuroras L. Sabutis pasirašė nutarimą iškelti bylą ir sudarė tardymo grupę. Tačiau rengiant bylą buvo padaryta klaida: užuot su-

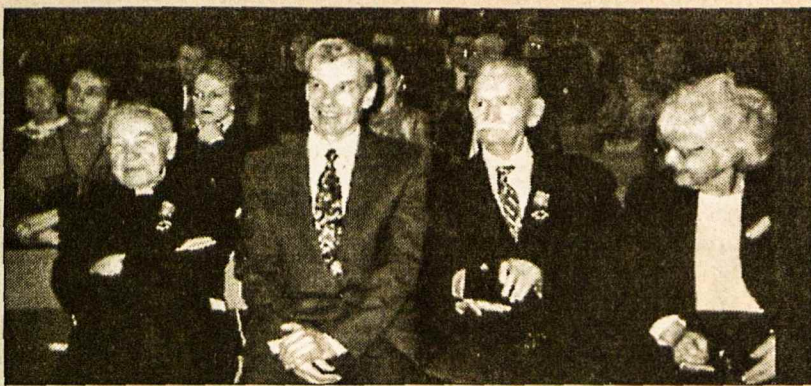
ėmus įtariamuosius, kurie tuo metu gyveno Lietuvoje, jie buvo pakviesti apklausai. Raslanas paskutinį kartą buvo apklaustas 1989 m. vasario 9 d. Jis 1991 m. pavasarį persikėlė gyventi į Rusiją. Panašiai padarė ir N. Dušanskis, kuris, patyręs apie prokuratūros juo domėjimąsi, paprašė leidimo išvykti Izraelį. Jo prašymas buvo patenkintas.

Tuo metu Gudijon persikėlė gyventi ir kitas įtariamasis žudikas, buvęs Telšių apskrities vado reikalų liaudies komisariato viršininkas plk. Mečišlovas Taurinskas. 1990 m. balandžio 27 d. TSRS pradėjus vykdyti Lietuvai ekonominę blokadą bei karinę intervenciją, Rainių žudynių tyrimas buvo sustabdytas, bet 1992 m. balandžio 9 d. Lietuvos respublikos seimui priėmus įstatymą „dėl atsakomybės už Lietuvos gyventojų genocidą“, buvo atnaujintas. Tik 1992 m. balandžio 21 d. buvo priimtas nutarimas suimti Rainių nusikaltėlius ar jų talkininkus – Ruslaną, Dušanskį, Taurinską ir kitus, nors jie jau buvo išvykę iš Lietuvos.

Po to Raslanui ne kartą buvo pasiūlyti kvietimai atvykti į Lietuvos prokuratūrą, bet jis nė į vieną neatsakė. O generalinė Rusijos prokuratūra pranešė, kad Raslanas, kaip Rusijos federacijos pilietis, negali būti išduotas svetimai valstybei. Todėl 1994 m. birželio 10 d. Raslano byla buvo perduota Aukščiausiam Lietuvos teismui, kuris ją išnagrinėjęs nustatė, kad pažeistas Lietuvos baudžiamasis kodeksas, nes Raslanas nebuvo supažindintas su visa byla ir įstatymu, pagal kurį jis kaltinamas. Byla buvo grąžinta prokuratūrai.

Tokių būdu, pagal knygos autorių, susidarė padėtis, kad kaltinamojo negalima iškviesti susipažinimui su kaltinimais, nes jis gyvena kitoje valstybėje, kuri gina tokius nusikaltėlius, o

(Nukelta į 5-tą psl.)

Vasario 16-tosios iškilmėje Britanijos Londone po apdovanojimo Gedimino IV kl. ordinais. Iš kairės: kun. dr. JONAS SAKAVIČIUS, MIC, ambasadorius JUSTAS PALECKIS, rašytojas KAZIMIERAS BARĖNAS, MARIJA BARĖNIENĖ

Vasario 16-tosios iškilmėje Britanijos Londone atlikęs dalį koncertinės programos "Gimtinių" ansamblis. Dešinėje – jo vadovė VIDA GASPARIENĖ

DIDŽIOJI BRITANIJA

Nepriklausomybės šventė

1997 m. Lietuvos nepriklausomybės šventė čia buvo švenčiama per dvi dienas. Lietuvos ambasadorius Londone Justas Paleckis vasario 14 d. surengė didžiulį priėmimą britų visuomenininkams ir D. Britanijos lietuviams naujuose ambasados rūmuose, puošnioje priėmimų salėje. Tai buvo puikus, jaukus dalyvių pabendravimas.

Sekmadienį, vasario 16 d., buvo iškilmingos pamaldos Londone lietuvių Šv. Kazimiero šventovėje, dalyvaujant ambasadoriui Justui Paleckiui su žmona Laima, visais ambasados darbuotojais, ir apie 300 maldininkų.

Mišias atnaujo klebonas kun. dr. Jonas Sakavičius, MIC. Pamokslė sakė, kad Lietuvos istorija prasideda Mindaugo laikais. Minėjo Martyną Mažvydą ir kitus garsiuosius lietuvių žmones. Ragino visus, pradėdami broliais, sėdintis Lietuvoje bei išeivijoje, semtis stiprybės ir vienybės iš Tautos himno.

Pamaldų metu giedojo Londono lietuvių Šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas Justo Černio, ir Vincento O'Brien. Po pamaldų ne visi galėjo tilpti parapijos menėje, nes ji jau darosi per maža, nes vis daugiau įsijungia naujųjų ateivių. Dabartinis metu naujųjų ateivių Londone yra per tūkstantį.

Koncertas ir apdovanojimai

Koncertas įvyko Bishopgate Foundation koncertų salėje, Londono mieste. Ambasadorius J. Paleckis pasveikino susirinkusius į koncertą, pareikšdamas, kad šiandien mes švenčiame vieną di-

dingųjų švenčių Lietuvos gyvenime ir pranešė, jog Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas Vasario 16-tosios proga apdovanojo du garbingus Didžiosios Britanijos lietuvių bendruomenės veikėjus – kun. dr. Joną Sakavičių, MIC, ir rašytoją Kazimierą Barėną IV klasės Gedimino ordinu. Londono Šv. Kazimiero parapija per šimtą metų yra dvasinės ir lietuviškos veiklos centras, kuriam klebonas kun. dr. Jonas Sakavičius jau arti 40 metų vadovauja. K. Barėnas yra kūrybingas rašytojas, spaudos darbuotojas, redaktorius. Ambasadorius perskaitė prezidento dekretus ir įteikė medalius visiems atstojusiems ir grausmingai pliojant.

Po apdovanojimo prasidėjo koncertas. Pianistė Margrit-Julia Zimmerman atliko piano tris Claude Dubussy ir tris Johannes Brahms kūrinis. Smuikininkė Rusnė Mataitytė ir pianistė Margrit-Julia Zimmerman atliko Cesar Franck keturis kūrinius. Nors ir labai puikios profesionalios menininkės, bet atlikti jų kūriniai nelabai tiko Lietuvos nepriklausomybės šventei, kur beveik vieni lietuviai dalyvavo.

Po pianino ir smuiko muzikos pasirodė lietuviškasis vienetas – vokalinis sambūris "Gimtinių", vadovaujamas Vidos Gasparienės. Salėje dalyviai pasijuto esą savo šventėje, kai suskambo lietuviškos dainos ir kanklių muzika. Jausmingai deklamavo Barvykienė V. Mykolaičiūtė-Putino "Rūpintojėlį". Minėjimo koncertą rengė DBLS-gos centro valdyba, padedama Londono pirmojo skyriaus.

Stasys Kasparas

Susitikimo auklėtojai Klivlande – kompiuterių specialybės mokytoja A. MULIOLIENĖ ir Vilniaus jėzuitų gimnazijos direktorius kun. A. GRAŽULIS, SJ. Nuotr. V. Bacevičius

Canados Lietuviai
Lithuanian Canadian
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Pro Velnio salą į Braziliją

Algirdo Gustaičio išpūdžių knyga apie slėpiningus Brazilijos plotus

VYTAUTAS A. JONYNAS

Kodėl žmonės keliauja, atsakyti ne taip paprasta. Užgaidos ir paskatos įvairuoja. Keičia juos ir metai. Vienaip kamuoją kelionių ilgesys jaunystėje, kitaip – subrendus, surimtėjus. Gera nebent tai, kad mūsų laikais net ir vyresnėms kartoms susidaro sąlygos paskraidyt, paviest kraštuose, apie kuriuos jaunystėje vien tesvajota. Nusidauž į Ugnies Žemę, Kalahari dykumą, upę Limpopo, Tibetą, nekalbant apie tokias visų vaikščiotas vietas, kaip Paryžius, Roma, Madridas ar Londonas.

Garsėjo Lietuvoje Matas Šalčius savo knygelėmis *Svečiuose pas 40 tautų*. Nūdien mūsų broliai – išeivėliai yra išmaišę antra tiek aborigenų, susišnekėdami anglų ir ženklių kalbomis. Jie parsiveža nuotraukėlių, vaizdajusčių giminėms, kaimynams ir pažįstamiems kankinti. Kitas kamuoją dar platesnį ratą paleidamas laikraštyje mėnesiais nesibaigiantį reportažą. Bet tobuliausia turbūt forma įamžinti savo išpūdžiams yra knyga, ypač jei ją palydi daugybė nuotraukų, statistikos lentelių, žemėlapių ir t.t.

Tokių svarų leidinį spausdintą ant kreidinio popieriaus, turintį 234 iliustracijas (29 žemėlapius, 54 atspaudus ir 151 autorius darytų nuotraukų) neseniai pateikė skaitytojams Algirdas Gustaitis. Jisai savo kelionių knygą pavadino: *Velnio sala, Amazonės upė ir Brazilija* (1996).

Maršrutas ne iš banaliųjų. Retai kas juo susigudro, nes, kaip sau nori, nieko ten įdomaus nėra: nei lošimo namų, nei opiumo landynių, nei ištaigingųjų viešniams, nei turbūt padoresnių narkotikų, nei muziejų, nei teatrų. Antra vertus, tai nėra slėpiningos vietos. Dokumentinių filmų, visokių *National Geographic Special*, ypač gamtosauginim temom apie Amazonės baseiną, buvo tiek ir tiek rodyta per PBS tinklą ar Kanados televiziją. Visokio gailalo ten priplūdo, pravedus au-

tostradą ir aptikus aukso bei kitokių gamtos turtų. Bet nedaug lietuvių ten yra lankęsi. Bent nėra pasigarsinę spaudoje.

Algirdas Gustaitis yra, atseit, šioj srity pionierius, iš viso yra didelis keliautojas. Faktiškai jis pradėjo savo žurnalistinę karjerą kelionių knygele *Tarp Šveicarijos ir Danijos* 1946 m. – prieš pusę šimtmečio. Ją sekė kruopščiai kompiliuoti istoriniai-geografiniai veikalai – *Tikroji Lietuva* 1983, *Dniepro upė ir aplinka nuo prieškristinių laikų*, 1991. Kita turistinio pobūdžio knyga vadinosi *Kelonės nežinomuose kraštuose*, 1985.

Faktiškai ir čia aptariamasis leidinys yra vien viena iš trilogijos dalių. Kitos dvi, taip pat gausiai iliustruotos, yra: *Karibų jūra*, 1994 ir *Tobago jūros paslaptis*, 1995. Abi išleistos Klaipėdoje. *Velnio sala, Amazonės upė ir Brazilija* tėra paskutinis tos pačios išvykos graikų bendrovės turistiniu laivu "The World Renaissance" etapas.

Kaip glaustai apibūdinti šį apytorį leidinį, kuo skiriasi jis nuo kitataučių Amazonės tyrinėtojų aprašų, kokia jo pažintinė vertė lietuviui skaitytoju, pagaliau kuo jis pravartus smalsumo pagautam piliečiui praktiškumo prasme?

Pradėkim nuo paskutinio punkto. Pirmas išpūdis knygą pavartaliojus, paleisiojus, po to paskaičius ištiesai – Algirdas Gustaitis yra labai sąžiningas žurnalistas. Jam paprasčiausiai svetima pagunda afišuotis intelektualo išmanymu visose srityse, visažinyse ir ypatingai išprsimu semiotikoj. Nuo pat pirmų knygos puslapių turim vaizdą, kad tai joks mokslinės ekspedicijos aprašas. Ne, tai nepretenzingo eilinio turistinio užrašai. Todėl ir pasakojant kelionę aiškiai laikomasi kelionės plano. Gustaitis, atrodo, vedęs kartu su žmona kelionės dienoraštį, yra visa tai sąžiningai surašęs.

Iš jo teksto akivaizdu, kad laivų bendrovė yra tesėjusi visus savo pažadus mitybos, švaros ir pramogų srityse. Faktiškai ji ne per daug nukšiedė ir žadėdama būsimuosius reginius. Bet būta

Mažlietuvių tradicinis šiupinys

Vasario 11 d. vakare Prisi-kėlimo parapijos salėje susirinko apie 150 torontiečių užsiga-vėti ir pabendrauti pagal seną lietuvininkų paprotį. Mažosios Lietuvos moterų draugijos pir-mininkė Kristina Dambraitė-Janowicz, pasveikinusį svečius Mažosios Lietuvos himno žodžiais, trumpai apžvelgė 35-tojo šiupinio renginio istoriją Toronte. Šiupinio iniciatorė buvo Elzė Jankutė. 1959 m., būriui bendraminčių padedant, prie vieno ilgo puošniai padengto stalo, pastatyto Šv. Jono bažnyčios salės kampe, susodino pirmuosius svečius, kad paragautų tą pagal originalų receptą paruoštą, Donelaičio "Metuose" apdainuotą savitą patiekalą. Bandymas pavyko, svečių kasmet padaugejo; išvystyta oficiali programa, įvesta loterija, linksmoji dalis su dainomis, muzika ir šokiais, taip kaip nepriklausomybės laikais šiupinio renginiai Klaipėdoj būdavo pravedami. Kai Šv. Jono parapijos patalpos pasidarė per ankštos, Tėvai Pranciškonai pri-glaudė Mažosios Lietuvos moteris jų erdviuose patalpose, kur šiupinys išsivystė į vieną iš svarbesnių lietuvių bendruomenės renginių Toronte.

Negailėstinga mirtis pradėjo retinti rengėjų eiles. Amžinam poilsiui iškeliavo darbščioji Buntinų šeima, Elzė Jankutė, Katrė Steponienė, Marija Dambarienė, Erika Šernienė, Valerija Anyšienė ir paskutiniu laiku – Greta Baltaduonienė, Marija Kybrancienė ir Hilda Lasienė. Laimė, kad jaunajai mažlietuvių kartai, kuri perėmė draugijos vadovybę, į pagalbą atėjo Išga-nytojo parapijos moterų draugi-ja. Jai reikšiamas nuosirdus ačiū.

Dėkodama svečiams už atsilankymą ir išreikšdama viltį, kad ir ateityje jų netruks, pirmi-ninkė baigė savo žodį ir pakvie-tė Astą Šernaitę-Šimkienę pravesti vakaro tolimesnę eigą.

Anapilio klebonas kun. J. Staškus savo prasminga invokacija nuteikė svečius rimtam susi-mąstymui. Sociali pasivalgė iš-klausėme Solveigos Meiklejohn jautriai paskaitytos ištraukos iš Donelaičio "Metų" apie ano-meto šiupinį. Konsulas H. Lapas pasidžiaugė jaunimo tradi-cijų puoselėjimo tąsa, ragino vi-sus nepamiršti to krašto, kur nuo amžių prūsų ir lietuvių gy-venta, kur pasirodė pirmoji spausdinta lietuviška knyga. Knygos 450 metinės iškilmingai minimos Lietuvoj ir kitose šalyse.

Po konsulo žodžio pereita prie linksmesnės dalies. Rūta Baltaduonytė-Lemon paskaitė trumpą ištrauką iš pereitų metų šiupinio humoristinės eiliuotos kronikos, parašytos nuolatinės šiupinio lankytojos Liudos Sėn-džikienės. Kaukės Felicija ir Liucija iš Lietuvos prajuokino svečius kupletais.

Visų lauktas "Aras", kaip kasmet, pradėjo savo programą Mažosios Lietuvos himnu, vadovaujant Lilijai Turtaitei, akompanuojant Editai Morkūnienei. Svečiai negailėjo katūčių už šešias visiems patikusias dainas. Ypač sujudino visus a.a. Vaclovui Verikiaiui dedikuota daina "Mamyte, pirk man žirgelį". Jau praėjo 8 metai nuo V. Verikiaičio mirties. Jam vadovaujant, tuomet virš 40 narių vyrų choras atsiliepė teigiamai ir moterų kvietimą išpildyti programą "Šiupinį" ir tapo šiupinio renginio tradicijos dalimi.

I. Adomavičienė padėjojo jaunajai mažlietuvių kartai už veteranų pradėtą tradicijų puoselėjimo tąsą, programos atlikėjams, ir visiems bet kuriuo būdu prisidėjusiems prie renginio pasisekimo. Nuosirdi padėka svečiams už atsilankymą.

Kaip kasmet, sekė turtinga loterija. Kas laimėjo, kas nelaimėjo, visi dalyvavo, baigė dalintis išpūdžiais ir patenkinti išsi-skirstė. I.A.

šiokių tokių dalykėlių, kurie buvo turistam paprasčiausiai nuty-lėti. Taip, sakysim, nevykusiai perspėtas turistas galėjo ant savo kailio patirti tropikinės saulės spindulių veikimą. Išivaizdavęs, kad galės kažkuriuo metu nuplaut nuodėmingą savo kūną prarūgusiuose Amazonės vandenyse, keliautojas sužino, kad juose knibždėte knibžda piranijų ("piranha") – plėšrių ir edrių žuvyčių. Svarbiausia, sužino kad dūzgia tuose plotuose milijardų milijardai pasiučiausios vabzdijos – uodų, varmų, kuisių, sparvų, zenkudų, jėjų, aklių ir t.t., platinančių maliariją, geltonąjį drugį ir kitas šiauriečio neįveikiamas ligas. Kai nustėrė keliautojai ėmė su baime teirautis apie tą vabzdinę velniavą, jiems buvo patarta nesijaudinti. Mat tose srityse, girdi, uodai yra civilizuoti (su universitetiniais diplomais) ir vien iš mandagumo neskleidžia maliarijos.

Panašūs netikėtumai ir siaubai ištiks turistus ir sausumoje. Iš anksto perspėti, kad vietinis vanduo galis išskauti viduriavimus, jie susiprato gurkšnoti ne kokius vaisvandenis, o alų. Atsargumo dėlei – per šiaudą. Kol staiga jiems dėbtelėjo mintis – "O kas, jei tas šiaudas nesterilizuotas, a?"

A. Gustaičio teksto stiprybė yra ta, kad visų tų nerimų pagrįstumas patvirtinamas nuotraukomis. Kartais toji mizerija tikrai patetiška. Kai nebuvo ko kito tame provincijos užkampyje rodyti, turistus nuvežė į lentpjūvę. Gustaitis išsamiai aprašinėja, kaip ten vartosi ar čiuožia rąstai, kaip juda ir žveigia skerspjūkliai. Dar prideda porą spalvotų nuotraukų. O skaitytojai norisi kaupti: "Didelio čia daikto, tokių technikos stebuklų" net Sovietijoj pilnos palkampės!

A. Gustaitis išspręs fotografijos mene. Žinoma, jam dar toli iki tokio lygio, kaip *National Geographic Magazine*, bet akis jo pastabi. Ji užfiksavo sukrypusias, sutręsusias, gliaumetas prieplaukas, blausias nykių miestų gatves su kai kada boluojančiais prekybininkų pastais, rezidencijom. Puikūs yra vietinių turgų vaizdai su mirkomomis skysčiuose gyvatėmis ir gydymųjų žolelių kuokštėmis. Ne kažin kokia tai romantika. Ar taip tie turistai vaizdavosi savo išvyką? Gustaitis atsako už juos: "Daugelis tikėjosi tuose miškų pakraščiuose pamatyti ką nors laukiniško; krūmuose gulinėjančių indėnų, nors ir nešaudančių užnuodytomis strėlėmis; ar tarpšakėję snaudžiantį smauglį; dūžgančių bičių; bėgiojančių žvėrelių, šakose šokinėjančių beždžionių; pulkais skraidančių, rėkaujančių papūgų; vandenys pliuškančių žuvų; besimaudančių laukinių gyvulių. Ir žinote ką: nieko panašaus nematėme, nors plaukėme stebėdami į visus šonus, kiti, nenuleisdami akių nuo žiūronų, dairėsi laivo priekini, šonuose, praplauktoje tulumoje. Kažin kas girdėjęs šūkavimą, spėjo, papūgos."

A. Gustaitis keliose vietose beveik piktinasi amerikiečių išlaidumu ir naivumu, mėšiojant iš laivo į valtėlę suplaukusią (Nukelta į 7-tą psl.)

Domėjosi V. Kastytis ir vaidyba bei dainavimu. Kaune baigė trejų metų dramos kursą, o dainavimo mokėsi pas solistą Joną Būtėną. Kurį laiką reikėsi ir Kauno radiofone poezijos bei

VYTAUTAS KASTYTIS-TVARDAUSKAS, "Tėviškės žiburių" redakcijos narys, 1997 m. kovo 1 d. sulaukęs 75 metų amžiaus

Lietuviškai spaudai atiduoti dešimtmečiai

VYTAUTUI KASTYČIUI, vienam iš "Tėviškės žiburių" redaktorių, 1997 m. kovo 1 d. suėję 75-ri metai, kurių pusė atiteko lietuviškai spaudai išeivijoje

Apsilankę "TŽ" būstinėje ir žvilgtelėję spaustuvėn pastebi prie didelio stalo sėdintį vyrą, apsikrovusį laikraščiais, skaitantį ir mašinėlę rašantį. Tai Vytautas Kastytis-Tvardauskas. Jis prie to stalo praleidžia daug dienų ir naktų, ruošdamas medžiagą "Tėviškės žiburiams". Juk reikia peržiūrėti daugybę laikraščių iš viso pasaulio, atrinkti "TŽ" tinkamą informaciją, suredaguoti ir surikiuoti į keletą skyrių – visuomeninių, kultūrinių, buitinių. Be to, reikia daug ką tikrinti enciklopedijose. Visa tai pareikalauja daug laiko, kurio V. Kastytis negaili savajai spaudai. Jam nelieta laiko dalyvauti pramoginiuose renginiuose.

O buvo laikai, kada amžiaus našta dar nebuvo sunki, V. Kastyčio darbo krūvis buvo dar didesnis – skaitydavo ir korektūras, ir straipsnių parašydavo, ir įvairiuose renginiuose dalyvavo. Dabar, kai amžiaus našta pasidarė sunkesnė, tenka ribotis mažesniu krūviu.

V. Kastyčio kelias į spaudą gerokai vingiuotas. Jis prasidėjo, galima sakyti, pradinėje mokykloje Smėlynėje, Zarasų apskrityje. Jo tėvai, pastebėję vaiko gabumus, pardavė ūkį ir persikėlė Kaunan, kad Vytautas galėtų mokytis gimnazijoje. Ten jis buvo priimtas jėzuitų gimnazijon, kurią bagė 1941 m.

Pažymėtina, kad jau gimnazijoje V. Kst. reikėsi kaip laikraščių redaktorių bei leidėjas. Mėgo jis lietuvių kalbą bei literatūrą, kurią ten dėstė kalbininkas Jurgis Talmantas ir dramaturgas Juozas Petrušis. Jų dėka Vytautas ir palinko į spaudos sritį.

Domėjosi V. Kastytis ir vaidyba bei dainavimu. Kaune baigė trejų metų dramos kursą, o dainavimo mokėsi pas solistą Joną Būtėną. Kurį laiką reikėsi ir Kauno radiofone poezijos bei

prozos montažais, feljetonais. Buvo pradėjęs lietuvių literatūros studijas Vytauto Didžiojo universitete, bet jas sukludė karas.

Atūžianti antroji sovietinė okupacija privertė 1944 m. trauktis į Vakarų. Buvo mobilizuotas priverstiniais darbams Vokietijoje ir drauge su būriu kitų lietuvių išvežtas Suomijon, paskui Norvegijon. Ten V. Kastytis redagavo ir leido sienlaikraštį "Svetimoj padangėj". Patekęs į sąjungininkų nelaisvę, Belgijoj tęsė to laikraščelio leidybą. 1946 m. grįžo Vokietijon – amerikiečių zonon.

Grįžti Lietuvon nebuvo įmanoma dėl sovietinės okupacijos. Atsivėrė keliai į Kanadą. Juos 1947 m. pasirinko ir V. Kastytis. Pradžioje dirbo aukso kasykloje Pickle Crow. Atlikęs darbo sutartį persikėlė į Torontą. Čia dirbo įvairiose įmonėse, dalyvavo kultūrinėje ir visuomeninėje lietuvių veikloje, tęsė dainavimo studijas, bendradarbiavo įvairiuose išeivijos laikraščiuose, išleido eilėraščių knygą "Smūtkeliai žydi" ir feljetonų rinkinį "Kolektyvinė prausykla".

Kai kūrėsi "Tėviškės žiburiai" 1949 m., V. Kastytis buvo steigėjų grupėje ir įsijungė į jų darbą – pradžioje straipsniais, o nuo 1963 m. linotipininku. Nuo 1966 m. pradėjo dirbti redakcijoje antruoju redaktoriumi.

Per daugelį metų toje redakcijoje daug kas keitėsi, bet V. Kastytis joje tebedirba ir dabar. Linkime jam ir toliau sėkmingai dirbti savo pamėgtoje srityje, kurioje išaugo ilga spaudos patirtis.

Gausių ir sveikų metų!

● Rašau todėl, kad be rašymo lyg ko trūktų, kad jis yra lyg gyvenimo atrama, kad nerasytas būtų tam tikras nusikaltimas.
(J. Augustaitytė-Vaičiūnienė)

Kanados lietuviai mokytojai, dalyvavę Šiaurės Amerikos lietuvių mokytojų stovykloje 1979 m. Kennebunkporte, JAV-bėse

PRISIİKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniai nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniai nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniai nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniai nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	2.50%
180-364 d. term. ind.	2.50%
1 metų term. indėlius	3.25%
2 metų term. indėlius	3.95%
3 metų term. indėlius	4.25%
4 metų term. indėlius	4.25%
5 metų term. indėlius	4.25%
1 metų GIC-mėn. palūk.	2.50%
1 metų GIC-met. palūk.	2.75%
2 metų GIC-met. palūk.	3.50%
3 metų GIC-met. palūk.	4.00%
4 metų GIC-met. palūk.	4.50%
5 metų GIC-met. palūk.	5.25%
RRSP, RRIF ir OHOSP	2.25%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	2.75%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	3.50%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	4.00%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	4.50%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	5.25%
Taupomąją sąskaitą	2.25%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	2.25%
Kasd. pal. čekių sąsk.iki	2.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.75%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas nuo	7.50%
Sutarties paskolas nuo	7.50%
Nekiln. turto paskolas: su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	5.20%
2 metų	5.70%
3 metų	6.20%
4 metų	6.50%
5 metų	6.95%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2, 3 metų	5.10%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC" kortelė

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING

Licence
E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS
- ŠKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronte. Greitas - sąžiningas - pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrinės šildymo ir A/C sistemos
- Škaldymo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, virkles
- Šaldymo sistemos, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 Toronte
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliaviene

4214 Dundas Street West, Suite 106,
Etobicoke, Ontario M8X 1Y6

Tel. 416 767-9000 FAX 416 239-6228

DRAUDA

Gyvybės - verslo - namų - automobilių - sveikatos - kelionių - pensijų (RRSP, RRIF)

Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733

namų 766-5857

FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED

3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybę visais reikalais prašau kreiptis į

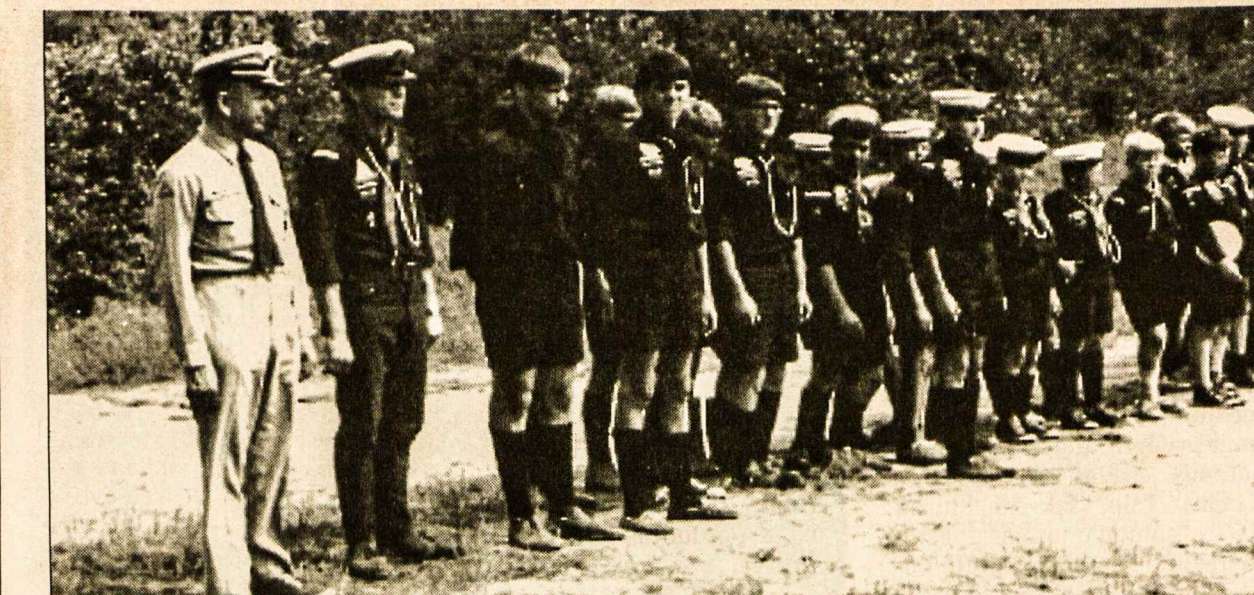
TEODORA STANULI

SAŽINGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 blokei į vakarus nuo Lietuvių namų)

tel. 416 769-1616 FAX 416 769-1524

Toronto jūrų skautų "Vaidoto" laivas su LSB jūrų skautų skyriaus vadovu j.v.s. Broniumi Juodeliu "Romovos" stovyklavietės penkerių metų sukaktuvinėje stovykloje 1967.VII.23

Jūrų skautams 75 metai

1997 m. kovo 12 d. sueina 75 metai Lietuvos skautų brolijos jūrų skautų veiklai, kuri sėkmingai buvo išplėsta Lietuvoje, atkurta Vokietijoje ir užjūrio kraštuose, o dabar yra atkuriamas ir laisvoje Lietuvoje.

Pirmasis jūrų skautų vienetas - L.K. Algimanto vandens skautų draugovė - buvo įsteigtas Kaune 1922 m. kovo 12 d. Kosto, Julius ir Petro Jurgelevičių pastangomis. Pirmuoju draugininku buvo Julius Jurgelevičius. Draugovę sudarė "Udrų" skiltis su skiltininku P. Jaruševičium ir "Vėbrų" skiltis su skiltininku Jonu Dainausku, kuris ir šiandien su ASS "laiveliai" plaukia į savo amžiaus šimtąjį gimtadienį.

Kaune išplitusi jūrų skautų veikla 1924 m. Velykų atostogų metu buvo Nemunu nuplukdyta į Klaipėdą, kur naujam vienetai, išaugusiam iki tunto 1936 m., vadovavo Martynas Brakas. Daugiausia jūrų skautų vadovų išugdė "Birutės" draugovė Kaune. Jos auklėtiniai Povilas Labanauskas, Algirdas Aglinskis, Kęstutis Aglinskis, Vladas Šarūnas, Vladas Petukauskas, Bruno Stundžia ir kiti vadovavo Brolijos jūrų skautų vienetais iki aukštinės sukakties.

1925 m. pradžioje Panevėžy buvo įsteigta jūrų skautų "Šarūno" laivas. Sekė nauji jūrų skautų laivai Jurbarko, Kėdainiuose, Kybartuose, Mažeikiuose, Palangoje, Šiauliuose, Telšiuose, Alytuje, Biržuose, Zarasuose ir kituose Lietuvos miestuose prie ežerų ir upių. Tvirtiausias jūrinis skautavimas buvo Klaipėdoje, įsigijus jūrinį burlaivį "Budy".

Sovietinė okupacija 1940 m. nutraukė visos Lietuvos skautų sąjungos veiklą. Antrasis pasaulinis karas 1944 m. išnešė į Vokietiją nemažą dalį Brolijos jūrų skautų vadovų ir todėl 1946-49 m. Vokietijoje lietuvių stovyklose labai greitai buvo atkurtas jūrų skautų veiklos tęstinumas, globojant Vakarų sąjungininkams. Vokietijoje pirmuoju Brolijos jūrų skautų skyriaus vedėju buvo j.s. Vladas Šarūnas.

1946-49 m. jūrų skautų laivai veikė: Hanau, Kasselyje, Liubecke, Schweinfurte, Seli-

genstate, Schw. Gmunde, Kempene, Freiburge, Flensburge ir Diepholte prie jūrininkystės mokyklos. Visų veiklų nutraukė emigracija į užjūrius 1949-50 m.

Užjūriuose pirmasis Brolijos jūrų skautų vienetas atsikūrė 1949 m. Toronte, Kanadoje. JAV 1950 m. pradžioje Čikagoje "Lituanicos" tunte buvo įsteigtas kpt. M. Kukučio jūrų skautų laivas. Australijoje 1949 m. jūrų skautų veikla prasidėjo Melburne, Sydneyje ir Kanberore. Amerikoje 1951 m. jūrų skautų vienetai įsikūrė Klivlande ir Detrote. Kiek vėliau, Los Angeles, Bostone ir Hartforde. Pastoviai, iki šių dienų Brolijos jūrų skautų veikla reiškėsi Čikagoje "Lituanicos" tunte. Čia veikia jūrų skautų "Algimanto" laivas, jūrų jaunių "Šarūno" laivas, bebrų "Nemuno" laivas ir "Prezidento Smetonos" jūrų budžių įgula. Klivlande veikia bebrų vienetas, jūrų budžių įgula ir jūrų skautininkų grandis. Visiems Brolijos jūrų skautams vadovauja jūrų skautų skyrius, kuriam vadovauja j.v.s. dr. Algis Paulius.

Deimantinė Brolijos jūrų skautų sukaktis bus šių vasarą paminėta jūrų skautų 75 m. stovykla liepos 12-26 d.d. Rako stovyklavietėje, Custer, MI. Drauge stovyklausi ir Seserijos jūrų skautės, kurioms 1996 m. suejo 60 metų. Brolijos jūrų skautų sukaktuvinei stovyklai vadovaus jūrų skautų skyriaus vedėjas j.v.s. dr. Algis Paulius. Seserijos jūrų skautė pastovytėi vadovaus j.p.s. Taiyda Rudaitienė-Chiapeta.

Neturint pilnų žinių, kur dar veikia jūrų skautų vienetai, jūrų budžiai ar jūrų skautininkai, visi kviečiami dalyvauti sukaktuvinėje stovykloje. Registruotis Brolijos jūrų skautų skyriuje: dr. Algis Paulius, 109 Shagbark Lane, Elgin, IL 60120, USA. Tel. 630 584-5527.

LSB Jūrų skautų skyrius

TORONTO LIETUVIŲ GOLFO KLUBO naujai išrinktos valdybos PRANEŠIMAS

Įvyks pirmadienį, kovo 17, 7.30 v.v. Prisiikėlimo parapioje. Bus pristatytas turnyrų tvarkaraštis ir aptarti ateinančių metų einamieji reikalai. Visi nariai ir norintys įsijungti į klubo veiklą kviečiami dalyvauti.

TLGK valdyba

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2

Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745

ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų giminės iš Lietuvos, arba Jums skendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETISKUS DOLERIUS. GARANTUOTA!

Queen Travel

(atstovaujama ALGIO MEDELIO)

OFICIALI LIETUVOS AVIALINIJOS BILJETŲ PARDAVIMO AGENTŪRA KANADOJE!

LAL - LIETUVOS AEROLINIJĄ kartu su AIR CANADA, BRITISH AIR, FINNAIR, LUFTHANSA ir KLM, specialia sutartimi, geriausiomis kainomis parduoda skrydžius į Vilnių ir Europą. 1997 metais LIETUVOS AEROLINIŲ lėktuvai skraidys šiomis trasomis: VILNIUS - Amsterdamas, - Berlynas, - Frankfurtas, - Kopenhaga, - Kijavas, - Londonas, - Maskva, - Paryžius, - Roma, - Sankt Peterburgas, - Stokholmas ir - Varšuva.

DĖMESIO! UŽSISAKANTIEMS KELIONES DABAR IR IKI KOVO 31 SUMOKĖJUSIEMS, NEŽŪRINT KADA ŠIAS METAIS KELIAUSITE. BUS DAR TAIKOMOS 1996 METŲ KAINOS. NAUDOKITĖS PROGAI!

Užsitikrinti mano asmeniską dėmesį Jūsų reikalams kreipkitės į mane kiekvieną trečiadienį tarp 11 ir 18 val. (11AM - 6PM) Queen Travel įstaigoje Toronte, arba paskambinę palikite savo telefono numerį ir aš tuoj pat, arba Jums tinkamu laiku, atskambinsiu.

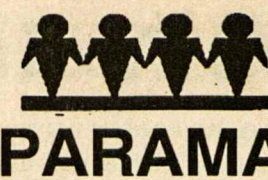

Queen Travel
International Ltd

ALGIS
MEDELIS

133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 TEL. 416 531-4800

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

MOKA:

2.00% už 30-89 dienų term. indėlius
2.25% už 90-179 dienų term. indėlius
2.50% už 180-364 dienų term. indėlius
2.50% už 1 m. term. indėlius
3.25% už 2 m. term. indėlius
3.75% už 3 m. term. indėlius
4.25% už 4 m. term. indėlius
4.75% už 5 m. term. indėlius
2.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.
2.75% už 1 m. GIC invest. pažym.
3.50% už 2 m. GIC invest. pažym.
4.00% už 3 m. GIC invest. pažym.
4.50% už 4 m. GIC invest. pažym.
5.25% už 5 m. GIC invest. pažym.
2.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
2.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
3.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
4.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
4.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
5.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
2.00% už OHOSP (variable rate)
2.25% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)
2.00% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50,000
3.75% už JAV dol. 1 m. GIC
2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.

Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaides ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 9 v.r. - 8 v.v.
- Šeštadieniai nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose - 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6

Telefonas: 416 532-1149

Etobicoke - 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8

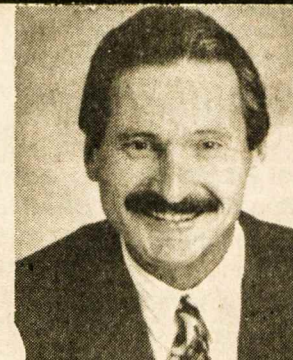
Telefonas: 416 207-9239

PRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniška ir išsami knygas bei žurnalus.
A. Plenys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Sutton
GROUP

ANTANAS
GENYS

sutton group - assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

PAŽADU JUMS

24 valandų

tarnybines paslaugas,
greitą dėmesį,
sąžiningumą,
išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien

tel. 416 236-6000

pirkimo ar pardavimo klausimais

Į Lietuvą su Nordland Express

Siuntiniai laivu • Oro paštu

Pinigų perdavimas • Prekybiniai
pervežimai

Nordland Express

1650 Bloor St. W.,
Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8

Darbo valandos:

Nuo pirmadienio iki penktadienio
9 v.r. iki 6 v.v.

Toronto 416 535-5000

Skyrius: North York

164 Willowdale Ave., North York, Ont.
416 222-4021

Hamilton

Alfredas Zorkus
905 522-9966

London

Jonas ir Marytė Narusevičiai
1055 Guildwood Blvd.
519 657-1751

Montreal

Andrejs Vitols
105 56th Ave., Lachine
514 637-9102

Už Toronto ribų 1-800-561-3113

Toronto moksleiviai ateitininkai, paruošę kalėdinius sausainius. Iš kairės: Aura Rygelytė, Rima Puterytė, Paulius Goudie, Dainius Rygelis, Viktorija Barakauskaitė

TORONTONT

A. a. Albino Bočkaus atminimui pagerbti E. Lorencienė paaukojo tremtinių vaikų mokyklai "Lietuvių Namai" Vilniuje \$25.

A. a. Albino Bočkaus atminimui Zosė Styrienė ir Bronius Urbonavičius "Tėviškės žiburiams" aukojo \$25.

A. a. Albino Bočkaus atminimui žmona Elena Bočkienė "Tėviškės žiburiams" aukojo \$50.

A. a. Petro Balčiūno atminimui Paulė Balčiūnienė "Tėviškės žiburiams" aukojo \$50.

A. a. Angelei Česnulienei mirus, užjaušdami vyrą Petrą ir dukteris su šeimomis, "Tėviškės žiburiams" aukojo: \$25 – Stasys Matulionis; \$20 – Aldona Fališkauskienė, Brantford, Ont.

A. a. Veronikos Kalandrienės šviesiam atminimui pagerbti, užjaušdami Kazilį ir Kalandrų šeimas, Valentina Balsienė "Tėviškės žiburiams" aukojo \$20.

A. a. Jono Rusecko atminimui "Tremtinių grįžimo fondui" aukojo: \$20 – M. Tamulaitienė, L. E. Bugardai, B. V. Paliulioniai, B. J. Greičiūnai, A.L. Monsvilai, N. P. Puidokai; \$10 – J. Červinskas su šeima, B. Sapijonienė, J. O. Jacikai; \$5 – N.N.

Lietuvos našlaičiams "Vaiko tėviškės namai" Vasario 16-sios proga \$100 aukojo A. J. Paškevičiai. Visiems aukotojams dėkoja KLKM draugijos centro valdyba

Iš Rumšiškų gautas ilgas naujo ūkininko laiškas, kuriame jis aprašo visus naujakurio vargus ir prašo Kanados lietuvių finansinės pagalbos papildomai žemės ūkio technikai įsigyti. Adresas: Mykolas Obelevičius, Marių g., Rumšiškės, Kaišiadorių rajonas, Lietuva. Panašių laišku "TŽ" gauna ir daugiau, bet tokiais atvejais laikraštis niekuo negali padėti. Minėtasis prašymas perduotas KLB krašto valdybai.

Atitaisymas. "TŽ" 8 nr. buvo išspausdinta: A.a. Bronės Žukauskienės atminimui Petronėlė Dums "Tėviškės žiburiams" aukojo \$10. Turi būti a.a. Bronės Kažukauskienės atminimui.

Paiėskojimas

Krolytė-Požėlienė Teklė, Antano duktė, gimusi 1910 m. rugpjūčio 6 d., ieško savo brolio Krolio Apolinaro (Apaliaus), gimusio apie 1912 metus Telšių apskr., Milkaičių kaime. Jis 1944 m. pasitraukė iš Žemaičių Naumiesčio į Vakarų. Ieškomasis arba žinantieji apie jį prašomi atsilipti šiuo adresu: Teklė Krolytė-Požėlienė, Sausio 15-sios 11-22, 5800 Klaipėda, Lithuania. Tel. 370-6-29-45-02.

Kanados lietuviams

MIELI TAUTIEČIAI KANADOJE, Daug girdime apie Jūsų judrą organizacinę ir kūrybinę veiklą, apie Jūsų pastangas išlaikyti lietuvių užjūryje. Daug girdime ir apie Jūsų solidžias pastangas padėti atsistatę Lietuvai – tiek materialiniu inušu, tiek asmeniškai darbu valstybės struktūrose.

Susirinkę ir šiemet į savąsias Lietuvių Dienas, sveikiname Jus, broliai ir sesės Kanadoje, linkėdami Jums ryžto, kantrybės ir ištvermės lietuviško gyvastingumo išlaikyme. Lietuva dar eina politiniais zigzagais, tačiau vėl stiprėja viltis, kad patriotizmas ir idealizmas nėra visiškai užgožti – iš tiesų, kad jie palengvėle laimi ir grąžina Lietuvą į vakarietiškojo mąstymo valstybių tarpą. Dirbkime ir toliau bendram tikslui.

Dr. Vytautas Doniela, Australijos lietuvių bendruomenės krašto valdybos pirmininkas

Ivairios žinios

Tikybės mokytojams Lietuvoje trūksta mokyimo priemonių. Todėl Anglijoje gyvenantis Paul Knight parengė dvi kateketines knygas "Kalėdų žaidimai" ir "Vėlykų žaidimai", kurias prieš dvejus metus išleido Tarpdiecizinis kateketinis centras Kaune. Dabar, su savo lietuvių žmona Solveiga, jis įsteigė projektą "Širdis", per kurį renka aukas katekizacijos priemonių (kortelių, plakatų ir sąsiuvinų) tiekimui Lietuvos švietėjams. Aukos siųsti Paul Knight, "Woodmead", Bishop's Hull Road, Taunton TA1 5EP, England.

Dienraštis "The Ottawa Citizen" 1997 m. sausio 29 d. laidoje išspausdino žurnalisto M. Trickey pranešimą iš Maskvos apie naująjį Čekėnijos prezidentą Aslan Maschadov. Pastarasis esąs gimęs Kazachstane, kur buvo ištremiti jo tėvai su daugybe kitų čekėnų. Į savo kraštą grįžo su tėvais 1957 m. būdamas 6 metų amžiaus. Baigęs karinius mokslus sovietinėje sistemoje, pradėjo kilti karjeros laiptais Raudonojoje armijoje. Tolimuose Rytuose ir Vengrijoje. Minėtasis Otavos laikraštis pastebi: "Maschadov buvo vad. artilerijos diviziono, kuri nūžudė 15 lietuvių, paėmusių Vilniaus televizijos bokštą, kai vyko Baltijos respublikos kova už nepriklausomybę 1991". Netrukus po to Maschadovas prisijungė prie čekėnų sukilėlių ir buvo jų karinių dalinių štabo viršininku, vadovaujant D. Dudajevui.

Paremkite "Tėviškės žiburius" auką, rėmėję ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –

"TŽ" leidėjai

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Pirma pacientų pagal
susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus pirmą
pacientus ir vakarais

Registruota masažo terapeutė

Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.

20 High Park Blvd., Toronto.

Gydomas masazas ("Craniosacral Therapy")

Priima pasientus pagal susitarimą

Telefonas 416 536-5437

Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydymą masazą padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: 905 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių Namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytoja

ASTA E. GRINIS-VAIDILIENĖ, D.D.S.

3101 Bloor Street West, Suite 308,

Toronto, Ontario M8X 2W2

(trys blokai į vakarus nuo Royal York)

Telefonas 416 237-1273

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.

(Orthodontist)

2373 Bloor Street West

(Prie Jane St.)

Telefonas

416 763-5677

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P. Eng.

27 John St., Second Floor

Weston, Ontario M9N 1J4

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 416 240-0594

Lengvai pasiekiamas

autobusu nr. 79 (Scarlett

Road) nuo Runnymede

požeminio stoties.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

2 Jane Street, Suite 500

(Bloor ir Jane gatvių kampas)

Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. 416 762-7393

Fax 416 762-0231

CHAMNEY • MC WILLIAMS • DRESHER

CMD Insurance Services

Dėl visų rūšių draudos Jūs galite kreiptis į Walter Dresher (Drešerį), taip pat naujos automobilių ir namų draudos reikalais; į Rimą Drešerienę kreiptis jau apdraustų automobilių ir namų reikalais ir į Ričardą Drešerį – dėl visų komercinių draudų. 1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8

Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406

FAX 905 624-8238

Chamney McWilliams Inc.

Nekilnojamo turto įkainojimas – mortgicijų, mokesčių, turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį tel. 416 233-3334

DRESHER Appraisal Ltd.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Tel. 416 233-3334

DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376

Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3

416 762-4232 FAX 416 762-5588

OAKVILLE

NUOSTABIAI ŽEMOS KAINOS

PUIKIAUSI

40 pėdų sklypai!

VISAI NAUJI IŠPLANAVIMAI

\$187,990
NUO

ATSISKAITYMO DATOS ('closing dates')

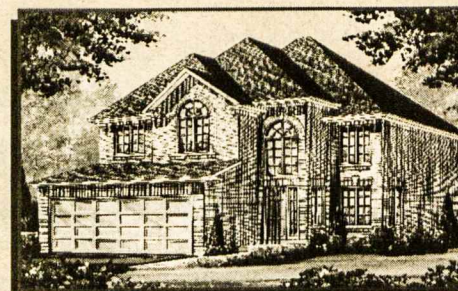
'97 VASARA, 8 NAUJI PATRAUKLŲ

IŠPLANAVIMAI IKI 2681 KV. PĖDŲ!

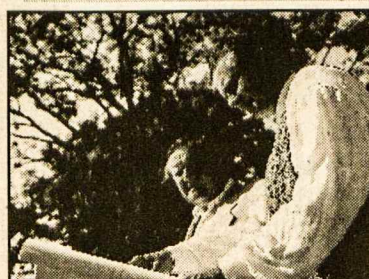
Eden Oak
H O M E S

Tik EDEN OAK namas patenkins Jūsų norus!

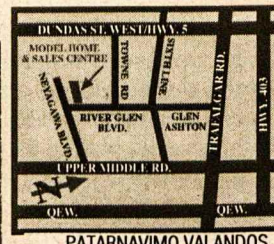
IŠKILMINGAS ATIDARYMAS ŠI SAVAITGALĮ

"The Winston III" nuo \$231,990

Statybininkai Albertas ir Romas Kartavičiai

PATARNAVIMO VALANDOS
Nuo pirmadienio iki ketvirtadienio 11 v.p. - 8 v.v.
Šeštadienį, sekmadienį ir šventes 11 v.p. - 6 v.v.
PENKTDIENIAMS susitarus telefonu:
905 257-4034

TORONTONT

Anapilio žinios

– Ateinanti sekmadienį bus švenčiama Tikinčiosios Lietuvos diena. Ta proga bus renkama antroji rinkliava Tikinčiosios Lietuvos šalpai.

– Kovo 2, sekmadienį, 11 v.r. Mišių metu smuiku grojo iš Meksikos atvykęs lietuvių smuikininkė Audra Šarpytė.

– Vasario 28, penktadienį, palaidota a.a. Angelė Česnuličienė, 78 m. amžiaus.

– Kovo 7 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną 7 v.v. bus Mišios, o po Mišių – Šventoji valanda prie išstatyto Švenčiausiojo. – Gavėnios susikaupimas bus kovo 13-16 d.d. Jį praves iš Lietuvos atvykęs kun. Sigitas Jurčys, OFM. Susikaupimo dienų tvarka: kovo 13 ir kovo 14 – 10 v.r. ir 7 v.v. Mišios su pamokslu; kovo 15 – Mišios su pamokslu 10 v.r. ir 6 v.v.; kovo 16 – pamokslai įprasta sekmadienio Mišių tvarka.

– Anapilio autobusėlis susikaupimo proga veš Anapilim maldininkus nuo Irlington požeminių traukinių stoties ketvirtadienį, penktadienį ir šeštadienį 9.30 v.r., o po susikaupimo pamaldų parves atgal į stotį. Sekmadienį autobusėlis veš maldininkus įprasta sekmadienio tvarka ir, reikalui esant, parves žmones po Religinės šalpos popietės.

– Gavėnios susikaupimas Wasagos Gerojo Ganytojo šventovėje bus kovo 17, pirmadienį, 2 v.p.p. Susikaupimą praves kun. Sigitas Jurčys, OFM, iš Lietuvos.

– Kovo 23, Vėrybų sekmadienį, po 9.30 v.r. Mišių parapijos salėje Tautodailės instituto Toronto skyrius praves vaikūčiams kiaušinių marginimo valandėlę. Vaikučiai galės patys paruošti lietuviškus velykinius margučius.

– Mišios kovo 9, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Alfonsą Skrebūną, 11 v.r. už parapiją: Wasagoje 2 v.p. p. už a.a. Stasį Šidlauską.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, kovo 2, popietėje dalyvavo 195 asmenys. Pranešimus padarė LN moterų būrelis narė V. Augienienė.

– LN valdybos posėdis – kovo 13, ketvirtadienį, 7 v.v.

– LN moterų būrelis susirinkimas – kovo 6, ketvirtadienį, 11 v.r. Prašoma visas nares dalyvauti.

– Kovo 8, šeštadienį, "Lokyje" bus "Lietuviška muzikinė valandėlė" nuo 2 v.p.p. iki 4 v.p.p. Programą atliks L. Turūtaitė.

– Kovo 9, sekmadienį, 2 v.p.p. posėdžių kambaryje rengiamas pasitarimas LN narių vėlavimo klausimais. Kviečiami moterų, vyrų būrelių, kultūros komisijos nariai ir visi kiti suinteresuoti LN narių vėlavimo reikalais. Platesnė informacija tiek V. Kulnys tel. (416) 769-1266.

– Kovo 2, 1 v.p.p., LN seklyčioje įvyko LN vyrų būrelio metinis susirinkimas. Susirinkimą atidarė pirm. T. Stanulis, paprašydamas pagerbti mirusius būrelio narius tylos minutę. Buvo išklausyti pirminko, išdininio, ūkvedžio pranešimai. Vyko diskusijos ir pasiūlymai pagerinti būrelio veiklą ir renginius. Valdyba perrinkta aklaminiu būdu: pirm. T. Stanulis, vicepirm. A. Sukauskas, sek. Z. Revas, ūkvedys B. Laucys, baro tarnyba – A. Kairys. Vietoje išdininio E. Bartmino išrinktas V. Lucas. Į reviziją perrinkti: Br. Mackevičius, V. Gražulis ir išrinktas J. Gudavičius. Nutarta aktyviau dalyvauti LN visuomeninėje veikloje ir narių vėlavime. Sekretoriavo Z. Revas.

– Dar yra likę 2 stalai į LN vyrų būrelio renginį kovo 15 d. Vakariene paruoš LN virėjas Vytautas Birštonas. Bus įdomi programa ir kitos įvairenybės. Stalus rezervuoti LN raštinię tel. (416) 532-3311, pas Valterį Drešerį 233-3336, A. Sukauską (416) 614-7739, T. Stanulį (416) 769-1616.

– Kovo 16, sekmadienį, 2 v.p.p., Lietuvių namuose šaukiamas metinis medžiotojų ir žūklautojų klubo "Tauras" narių susirinkimas. Su pranešimu dėl ginklų registracijos, medžioklės ir žūklavimo problemų atvyksta Ontario federacijos (OFAH) zonos "G" pirminkas Dave Dixon. Susirinkimas atviras visiems medžioklės ir žūklavimo mėgėjams, ne tik nariams. Kviečiami visi gausiai dalyvauti.

– Lietuvių namai ir LN moterų būrelis rengia vėlykinių pietų balaudžio 6, sekmadienį, 1 v.p.p., Karaliaus Mindaugo menėje. Bilietus galima įsigyti Lietuvių namuose tel. 416 532-3311 ir sekmadienio popietę metu.

– Slaugos namams \$50 aukoją Aldona Gibbons. Aukos Slaugos namams priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ontario, M6P 1A6.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praėjusį sekmadienį iškilmingai buvo atšvęsta Tikinčiosios Lietuvos diena ir paminėta Šv. Kazimiero šventė. "Rambynio" ir "Šatrijos" skautų tūntai organizuoti dalyvavo Mišiose, o po Mišių vyko Kazimiero mugė parapijos salėje. Per Mišias giedojo parapijos jaunimo choras su gitarų palyda. Antroji rinkliava buvo padaryta pagal KKK centro nurodymus religinei veiklai Lietuvoje paremti. Kas negalėjo paauguti sekmadienį, gali tai padaryti iki kovo mėnesio galo bet kada.

– Gavėnios seminaras šį trečiadienį vyksta įprasta tvarka. Mišios – 7 v.v., po Mišių seminaro tema kalbės teologijos studentė Indrė Čuplinskaitė.

– Gavėnios rekolekcijos vyks kovo 20-23 d.d. Rekolekcijų tvarka: ketvirtadienį ir penktadienį, kovo 20 ir 21 d.d., Mišios ir pamokslas 9.30 v.r. ir 7 v.v., šeštadienį, kovo 22 d. – Mišios ir pamokslas 9.30 v.r. ir 4 v.p.p., kovo 23 d. – įprasta sekmadienio tvarka. Rekolekcijas praves T. Benediktas Jurčys, OFM.

– Pirmajai Komunijai ir Sutvirtinimo sakramentui pasirėngimo pamokų ryšium su mokyklų žiemės atostogomis kovo 9 ir 16 d.d. nebus.

– Pakrikštyti: Tomas-Victor, Kristinos (Norkutės) ir Andrew Pylypiv sūnus; Tristan-Laurence, Michelle (Plučaitės) ir Erichard Evans sūnus.

– Palaidotas a.a. Juozas Drąsutis, 78 m. Lenkijoje mirė Onos Kiršienės sesers vyras a.a. Juozas Černelis.

– Pirmą ir trečią mėnesio sekmadienį renkasi "Sekmadienio draugai", tarp 3 ir 6 metų amžiaus, salėje po 10.15 v.r. Mišių.

– KKK moterų draugijos mūsų parapijos skyriaus susirinkimas įvyks kovo 16 d., po 11.30 v.r. Mišių, Parodų salėje. Programoje: dr. D. Turčinskienės paskaita apie artimo gydymą.

– Mišios sekmadienį, kovo 9, 8.15 v.r. už a.a. Onutę Balsienę, 9.15 v.r. J.D. Didžbalių intencija, 10.15 v.r. už a.a. Praną Pusedę, a. a. Alfredą Stulginską, a.a. Vytautą Stanislovaitį, 11.30 už parapijiečius.

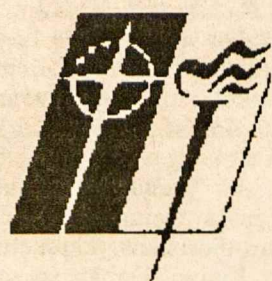
ELVYRA JANINA MISEVIČIŪTĖ. KUNEVIČIENĖ gimusi 1939 m. Kėdainių apskrityje, Kazokų kaime, dar visai jaunutė mergaitė su tėvais buvo išvežta į Sibirą. Visus mokslus baigė Rusijoje. E. Kunevičienė yra kovo 11-sios aukos signatarė, seimo narė, seimo biudžeto ir finansų komiteto pirmininkė. 1991-1992 m. vyriausybėje buvo finansų ministrė

Kovo 11 d. Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimas Toronto įvyks sekmadienį, kovo 9, 4 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje. Pagrindinė kalbėtoja – Elvyra Kunevičienė. Meninę programą atliks L. Turūtaitės vadovaujamas choras "Aras". Minėjimą rengia Tėvynės sąjungos Toronto židinys. Minėjimas, rengiamas Tėvynės sąjungos Hamiltono grupės, įvyks Hamiltono parapijos patalpose antradienį, kovo 11. Tėvynės sąjungos Delhi židinys minėjimą rengia sekmadienį, kovo 16, po Mišių. Visuomenė maloniai kviečiama minėjimuose dalyvauti.

Atsisveikinimas su Elvyra Kunevičiene įvyks penktadienį, kovo 14, 7 v.v., Prisikėlimo parapijos parodų salėje. Rengia Tėvynės sąjungos Toronto židinys. Visi kviečiami dalyvauti.

Toronto mėgėjų teatras "Aitvaras" balandžio 20, sekmadienį, 4 v.p.p., rengia popietę su vaidinimu (vieno veiksmo komedija "Uošvė į namus") ir vakariene. Visi kviečiami pasižymėti šią datą ir kartu su ativariečiais atšvęsti šio teatro veiklos 25-metį.

Anapilio vaikų darželiui aukojų: \$300 – J. Bakis (a.a. Ilonos Bakienės atminimui).

"Tėviškės žiburių" SPAUDOS VAKARAS

1997 m. balandžio 5, šeštadienį, didžiojoje Anapilio salėje

Dalyvausime visi ir paremkime savo laikraštį!

MENINĘ PROGRAMĄ atliks **Montrealio moterų dainos vienetas "Aušra" ir vyrų dainos vienetas vadovaujami muz. Aleksandro Stankevičiaus.**

PRAMOGINĖJE DALYJE galėsite pasidžiaugti smagia orkestro "Žagarai" šokių muzika.

DALYVAUSITE dviejose loterijose – didžiojoje ir mažojoje (su įėjimo bilietais). **PASIVAISIŠITE** B. Stanulienės gamintais valgiais ir įvairiais baro gėrimais.

Vakaro pradžia – 6.00 v.v.,
meninės programos – 6.30 v.v.

STALAI (po 8 asmenis) bei vietos užsakomi iš anksto šio klaidlenais "TŽ" administracijoje telefonu 905 275-4672 arba parapijoje po pamaldų sekmadieniais. **BILieto KAINA** – \$10 asmeniui, studentams po programos – šokiams įėjimas nemokamas ir vietos nerezervuojamos.

Visus dalyvauti kviečia –

"Tėviškės žiburių" leidėjai

PRANEŠIMAS JAUNIMUI

Toronto Lietuvių namų švietimo fondas "Labdara" skiria stipendijas jaunimui

TIKSLAS. Remti stipendijomis studijuojantį jaunimą, skatinti premijomis lietuvių kalbos ir kultūros pažinimą, ugdyti jaunosios kartos dalyvavimą visuomeninėje-kultūrinėje veikloje ir remti visa tai, kas tarnauja lietuvių išsilavinimui.

KVALIFIKACIJOS. Komisija, skirstydama stipendijas atsižvelgs į šias sąlygas: a) turi būti lietuviai arba lietuvių kilmės, b) studijuojantieji aukštesniosios mokslo institucijose, c) Vasario 16 gimnazijos mokiniai, d) lituanistinių kursų ar institucijų studentai, e) lituanistinių mokyklų mokytojai bei studentai, studijuojantys lietuvių kalbą ir jos dėstymo metodiką.

Prašymą rašant duoti kuo daugiau žinių apie save, studijas, pažymius, lietuvišką veiklą, dalyvavimą lietuviškose organizacijose, anksčiau gautas stipendijas ar premijas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis 1573 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A6, Canada, darbo valandomis tel. 416 532-3311, arba skambinti dr. G. Ginčauskaitėi tel. 416 532-7115. Prašymai pristatomi iki 1997 m. kovo 12 d.

Stipendijos bus įteiktos metiniame Toronto Lietuvių Namų susirinkime kovo 23 d. Jei yra įmanoma jame dalyvauti, prašome pranešti.

TLN švietimo fondas "Labdara"

Maloniai kviečiame atsilankyti į RELIGINĖS ŠALPOS POPIETĘ

kovo 16, sekmadienį, 12.30 valandą po pietų, (punktualiai) Anapilio salėje.

• Tai dienai pritaikyta tema kalbės rekolekcijų vedėjas, iš Lietuvos atvykęs kun. Sigitas Jurčys, OFM. • Bus pietūs ir pyragai

Bilietus-kvietimus prašome įsigyti iš anksto parapijos salėje sekmadieniais po Mišių arba kitomis dienomis vakarais užsisakyti pas C. Pakštienę telefonu 905 277-3270.

Popietę rengia ir visus dalyvauti kviečia –

KLKM draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius ir tarybos religinė sekcija

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

praneša, kad

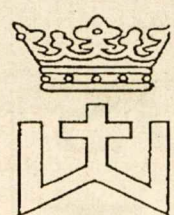
metinis narių susirinkimas

įvyks 1997 m. kovo 23 dieną, sekmadienį, 3.30 val.p.p.,

Prisikėlimo parapijos salėje, 1021 College St., Toronto, Ontario

Dalyvaujančių registracija prasidės 2.30 v.p.p.

Valdyba

Prašau atsiliepti turinčius bajorišką kilmę ir norinčius patvirtinti

Lietuvos bajorų sąjungos nariais gali būti visi Lietuvos respublikos piliečiai ir užsienio pilnamečiai ir pilnateisiai amžinieji Lietuvos karalystės – Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės bajorai ir jų tikros motinos, seserys, teisėtos žmonos ir dukterys, jų palikuonys, nežinint jų dabartinės gyvenamosios vietos, galintys pateikti dokumentus, įrodančius jų bajorišką kilmę ir tampa jais patvirtinus Legitimacijų tarybą.

Lietuvos bajorų karališkosios

sąjungos atstovas Kanadoje –

Antanas Savickas

Prašau kreiptis: 1700 Bloor Street, West, B – 10, Toronto, Ont. M6P 4C3, Canada

Tel. 416 766-0231

"Tėviškės žiburių" prenumeratoriai, norintys atsitiinti savaitraštį iš "Paramos" kredito kooperatyvo naujo skyriaus, 2975 Bloor St. W., Etobicoke, prašomi skambinti "TŽ" administracijai tel. 905-275-4672 nuo 9 v.r. iki 5 v.p.p.

Vysk. K. Paltaroko vidurinei mokyklai Panevėžyje aukojų: \$30 – J. Lapavičius (a.a. Vinco Bielskio atminimui).

A. a. Veronikos Kalendrienės atminimui Rasa ir Henrikas Miklai iš Great Neck, N.Y., "Tėviškės žiburiams" aukoją \$65.

A. a. Kazimiero Mankausko atminimui duktė Aldona Fališkauskienė, Brantford, Ont., "Tėviškės žiburiams" aukoją \$20.

Š. m. kovo 13 d. sukanka 10 metų kaip iškeliauo iš šio pasaulio a.a. dr. Klemensas Liutkus. Jo atminimui žmona Julija Liutkienė "Tėviškės žiburiams" aukoją \$50.

Toronto lietuvių pensininkų klubo narių

METINIS SUSIRINKIMAS

šaukiamas 1997 m. kovo 19, trečiadienį, 1 v.p.p.,

"Vilnius Manor" pensininkų namuose, III aukšte, 1700 Bloor St. W., Toronto, Ontario. Registracija nuo 12 val.

DARBOTVARKĖ:

1. Susirinkimo atidarymas
2. Prezidiumo sudarymas:
 - a) susirinkimo pirmininko ir sekretorių;
 - b) mandatų, nominacijų ir balsų skaičiavimo komisijų
3. Praeity metų susirinkimo protokolo skaitymas ir priėmimas
4. Pranešimai: a) valdybos pirmininko, b) išdininio, c) revizijos komisijos, d) revizoriaus (auditor)
5. Diskusijos dėl pranešimų
6. 1996 metų apyskaitų tvirtinimas
7. Revizoriaus (auditor) tvirtinimas 1997 metams
8. Rinkimai: 5 narių į valdybą, 1 nario į revizijos komisiją
9. Einamieji reikalai
10. Susirinkimo uždarymas

Nesusiurinkus kvorumui nustatytu laiku, dalyvaujančias įvyks po pusės valandos. Jis bus teisėtas, nežinint dalyvaujančių narių skaičiaus.

VALDYBA

MONTREALQUE

Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Juozas Aranauskas, SJ, grįžo iš ligoninės. Galimai daugiau ilsiis namuose ir atlieka teraputinį gydymą. Tikisi netrukus susiprėti ir prisidėti prie parapijos darbų bei susitikti su parapijiečiais.

Nepriklausomybės šventės minėjimui vasario 22 d. į Otavą su pakaita buvo nuvykęs montrealietis Donaldas Giedrikas. Meninę dalį atliko Montrealio vyrų dainos vienetas (buvęs oktetas), vedamas muz. Aleksandro Stankevičiaus. Minėjimas praėjo sėkmingai.

Jūrų šalių "Neringos" kuopa rengia Juozines kovo 16 d. po pamaldų Aušros Vartų parapijos salėje. Numatoma trumpa meninė programa ir pietūs.

A. a. Leono Grigelio laidotuvių proga "Vaiko tėviškės namams" buvo surinkta 860 dol. Šios sumos dalį (285 dol.) suaukojo vėlonio sūnaus Jono kolegos mokytojai. B.S.

Dvidešimt penktosios "Visų

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC

Namai – Automobilai – Prekyba – Atsakomybė

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 514 722-3545

FAX 514 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B.

DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B.

Res. 514 256-5355

Greitas ir tikslus pataravimas. Pasiteiravimas nepažeidžia apsidrausti.

IEŠKAU moters prižiūrėti tris vaikučius gyvenant kartu. Teirautis tel. 905 848-9628.

IEŠKAU DARBO – galėčiau prižiūrėti vaikus, slaugyti senelius ir kit. Skambinti Rasai telefonu 416 537-9528.

IŠNUOMOJAMAS vieno miegamo butas rūsyje Tomken ir Rathburn gatvių rajone Mississaugoje. Patojos susisiekimas su miestu. Yra automobilui pasistatyti vieta arba garažas. Kreiptis tel. 416 536-9348 bet kuriuo laiku.

NORĖČIAU SUSIRAŠINĖTI su 55-70 m. inteligentišku, rimtu lietuviu. Esu med. sesuo, nuoširdi, paprasta. Mano išvaizda ir būdas Jūsų neapvils. Rašyti Onutei Subačiūtei, Antakalnio 92-9, Vilnius 2040, Lithuania.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algisi tel. 905 272-8323.

CANDLELIGHT CATERING gamindamas maistas pokyliams, vestuvėms, mergvakariams, krikštynoms ir pusrūpiams. Parūpinam gėles. Skambinti tel. 416 622-9753 Joanai Bubulienėi.

THE PORCUPINE'S QUILL

kanadiečių literatūros leidykla kviečia lietuvių pasiklausti

Antano Šileikos

skaitomų ištraukų iš savo naujo apysakų rinkinio "Buying on Time" 1997 m. kovo 18, antradienį, 7.30 val. vak.

Rašytoja Gil Adamson taip pat skaitys ištraukas iš savo romano "Help Me Jacques Cousteau"

The Rivoli Cafe & Club – Back Room

334 Queen St. W. (į rytus nuo Spadina g.)

Įėjimas nemokamas. Veiks baras.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei patalynės bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimą, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamas prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkui, tel. 416 760-7181.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausių statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

INCOME TAX

PARUOŠIMAS

Kaina nuo \$20

Skambinti tel.

416 234-9696

Kristina Genienė,

baigusi H&R Block

Income Tax kursą